

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM

LIBER TERTIUS.

DE MORBIS MEDIÆ REGIO-
NIS SEU THORACIS.

DE ASTHMATE,

OBSERVAT. I.

Reverendis. Dn. Mart. cath. Theo. ꝑ. cum aq. hyss. f. p. 27.
Episc. Secoviensis, Vir Cum ipsum à meridie visitassem,
corpulentus, oblongæ de medicamento effectu inquirens,
staturæ, & valdè obe- sereno vultu obviam procedens,
sus, tempore hyberno, blando & amico sermone me exce-
pit & gratias egit pro salutari consi-
lio, pilulas felici operatione peractâ,
in cænobio superioris Styriæ diver- sibi pristinam restituisse sanitatem.
tens, periculoso asthma est corre- Cum valedixissem, singulari comi-
ptus, circa mediam noctem, carpen- tate per conclave me deducens, us-
to misso, ob nivem densam, meam que ad scalas est comitatus, & istam
efflagitavit presentiam, obsecundo, meam operam ex voto succeden-
carpentum ascendo & me illi sisto, tem, passim deprædicavit, dictitans,
benignè sum exceptus, eâ matutinâ Judenburgi (est oppidum Styriæ su-
pil. sumendas ordinavi, ratus, pe- perioris) commorari quidem Medi-
ctus & bronchia pulmonum crasso cum Lutheranum, qui tamen sibi
phlegmate repleta, liberam respira- fuerit saluti, quasi aliâs Lutherani, in
tionem intercipientem, ad istud obsta- suis actionibus essent infortunati

℞. M. p. de agar. ꝑ. coch. ꝑ. Ex.

OBSERVAT. II.

De gravissima Orthopnea.

Cum Durlachii moram traxissem, eram evocatus Erlingam ad Nobiliss.
Dn.

Dn. de *Zeilart*/ob gravissimam orthopnoeam, de vitâ periclitantem, in dubia conjectura, pectus serolis & pituitosis humoribus viscosis repletum, respirationis organa obsidentibus & anhelitum intercipientibus, per aliquot septimanas in lecto cubare non potuit, quin die noctuque in sellâ erectus sedere coactus, cum se in alterutrum latus reclinare constituit, paroxysmus orthopnoicus invasit, ut non, nisi rectâ cervicem, spirare fas. Pœnè singulis noctibus circa horam decimam paroxysmus rediit, per horas 2. 3. durans, tantâ cum angustia, tanto cum stertore, ut quasi in momento suffocatio instare judicaretur. Antè meum accessum, aliorum Medicorum aulicorum opera adhibita, sed absque ullo fructu. Cum malum tam contumax, ut nullis purgantibus cederet, tandem videbatur mihi rationi consonum, in pectore hospitari humores crassos ac mucilaginosos, qui per at-

tenuantia & abstergentia ad excretionem promovendi, & per tussim rejiciendi, nec spes concepta me fellit. Ad istum, effectum præstandum, prærogativam habere observavi sæpius ol. sulph. acidum cum aq. hyss. mixtum ad justum acorem, de quo aliquoties in die, præsertim instante paroxysmo i. 2. cochl. sensim deglutienda.

Pul. pectoralis:

℞. Sp. diatr. ℥. ʒ. 4. fl. sulph. ritè præp. ʒij. sac. candi al. ʒß. f. p.

Aq. pectoralis:

℞. Aq. hyss. ʒ. 3. card. b. præss. scab. a. ʒ. 2. althmat. ʒij. sac. cand. al. ʒvi. M.

Hicce paucorum dierum intervallo, materia crassa & admodum viscosa absterfa, in maximâ & admirandâ copiâ, per tussim processit, exin paroxysmus orthopnoicus remissior apparuit, ut æger in lecto decumbere quierit.

OBSERVAT. III.

Dn. Martinus Neubrunnerus, civis Ulm. primarius, 70. annorum senex, orthopnoicus, sibi suffocatione pereundum quiritans, nisi ad manum subitaneum præsidium, in causâ ac culpâ humores phlegmati-

cos conjeci in thorace residentes.

℞. M. p. d. agar. ʒij. coch. ʒj. Ex cath. The. ʒß. cum aq. hyss. f. p. 27.

Largâ evacuatione succedanea, eodem die est restitutus.

OBSERVAT. IV.

Cum Dn. Jacobus Bachmannus, Reip. Ulm. intimus Secretarius,

ex inopinato, asthma gravi correptus, & ronchifando periclitaretur, circa

circa mediam noctem è somno excitatus surgo, celeri gradu accurro, thalamum ingressus, in discrimine constitutum reperio, ratus, id mali concitatum à mucilaginoso humoribus spiritalia occupantibus, ad eos abstergendos & expectorandos.

℞. Aq. hyss. ꝑ. scab. marrub. card. b. a. ꝑ. asthmat. ꝑ. spir. anisi. ꝑ. sac. cand. al. ꝑ. M. sæpius exh. coch. i. 2. ℥. Ung. dial. ꝑ. ol. amygd. ꝑ. M. pro inung. pectore, & paroxysmus remisit.

Ad r. iduos pituitosos humores eliminandos.

℞. R. Enul. Ir. Flor. fœnic. a. ꝑ. polyp. q. rec. ꝑ. herb. hyss. beton. card. b. meliss. marrub. adiant. utr. a. m. b. fol. sen. l. f. ꝑ. agar. tro. ꝑ. Rhab. ꝑ. Mecho. al. ꝑ. cinnam. ꝑ. gal. ꝑ. pro Mens. hydromel. quart. b. antè prandium.

Ita restitutus, ut jam per complures annos immunis.

OBSERVAT. V.

Filiolus 8. annorum cujusdam Præceptoris Classici Ulm. laborans angustia pectoris, cum ronchis, quasi respiratione intercepta, occumbendum, diu cum eo malo conflictando, per intervalla paroxysmo revertente ad materiam phlegmaticam averruncandam in thorace hærentem.

℞. R. polyp. q. rec. ꝑ. Ir. Flor. Enul. a. ꝑ. herb. hyss. beton. scab. a. m. b. liquir. ꝑ. caricar. iij. sem. anis. ꝑ. fol. sen. l. f. ꝑ. agar. rec. tro. ꝑ. f. sac. infund. in mens. b. hydromel. alternis diebus haustus sumendus.

Pro pectore inung.

℞. Ung. dial. pector. an. ꝑ. ol. chamo. anet. a. ꝑ. M.

Liber evasit à tanto incommodo,

OBSERVAT. VI.

De Empyemate notho.

Cum Illust. ac Generosus Dn. Otto de Teuffenbach / in Saurenbrunn / ex gravi empyemate decumberet, & copiosam materiam crassam ac viscosam, ex phlegmate corrupto pus nothum referens, diu in pectore detentam per tussim rejiceret, ad porrigendas manus auxiliares Naturæ per expectorantia. Præ-

cedente levi corporis evacuatione.

℞. Aq. hyss. veron. prass. card. b. scab. chærefol. a. ꝑ. 2. sac. cand. al. ꝑ. 6. M. ℥. Sp. diatr. f. ꝑ. 4. diatr. cal. ꝑ. 4. Ex. R. Enul. ꝑ. ol. stil. anis. gut. 4. sac. dif. in aq. scab. ꝑ. 4. f. R.

Brevi convaluit, & me post aliquot dierum moram, largâ remuneratione, gratiosè dimisit.

℞

OBSER.

De Orthopnoia gravissima in hydropem
terminata.

Filia Viri primarii Senatoris 17. annorum, complexionis phlegmaticæ, macilenta & pallida, ab incubabilis, imbecillioris Naturæ, variis symptomatis obnoxia, interdum arthriticis doloribus vexata, & hæmorrhagiâ narium sæ copiosâ molestata, profluente sanguine valdè seroso, tandem supervenit Orthopnoea gravissima, cum ingenti angustia & palpitatione vehementi ipsius cordis, ut quasi in momento expiratione judicaretur, succedente tumore ventris & pedum turgescencia, cum haud levi imminentis hydropis suspicione. Ad opitulandum accersitus, primo ordinavi hydromel laxat.

℞. R. Enul. Ireos Flor. polyp. q. an. ℥ij. herb. hyss. card. ben. abs. rom. meliss. anth. a. m. β. fol. sen. s. s. ʒx. agar. rec. tro. ℥iij. R. Jalap. turb. albi Gumm. a. ℥ij. Jujub. ʒβ. cinnam. ʒj. gal. ℥ij. f. sac. pro Mens. hydromel. dof. ℔. β.

Cum paroxysmus orthopnoicus graviss. in meâ præsentia invasisset, obtuli illius haustu cal. vix quadrantis intervallo post vomere capit rejectâ materiâ phlegmaticâ admodum lentâ ac viscosâ, cum allevatione, cum tertiâ vice illud assumpsisset, semper felici operatione peractâ,

non minus respiratio difficilis suffocationem minitans per intervalla recurreret, ad obviandum præscripti.

℞. Ol. amyg. dul. rec. ʒij. sacch. cand. al. ʒij. M.

Eo sensim absorpto, brevi post materia phlegmatica remollita cum tussi excietera & facilior anhelitus successit. Id medium cum tam bellè contulisset, aliquoties reiteratum, semper cum luculento levamento. Cum pectus humoribus pituitosis ac glutinosis repletum, qui tanti mali authores, ad eos abstergendos, & ad expectorationem promovendos, aqua pectoralis ordinata sapius 1. 2. cochl. exh.

℞. Aq. hyss. ij. scab. card. b. chærefol. an. ʒj. asthmat. ʒiij. sac. candi albi ʒvi. M.

A pasturrag. sum. cohl. parvum super pane al. rosto vino inebriato.

℞. Spec. aromat. Ros. ʒj. diatr. simpl. Diab. diatr. fr. ʒj. sem. anisi. Diab. sac. lini, cand. alb. an. ʒiβ. man. Chr. perl. ʒβ. f. Trag.

Istum syrupum in attenuando crasso phlegmate & expectorando, prærogativam habere, est observatum.

℞. Oxymel. scill. oxymel. pector. Craton. an. ʒiβ. syr. d. marrubio. ʒj. ol. sulph. ac. gut. vi. M.

Qui

Quin & hoc eclegma quotidie
bis usurpatum.

℞. Joh. sani & Experti. ʒi. sp. diair.
f. ʒij. diatr. fr. fl. sulph. ritè præp. an.
ʒj. cum syr. liquirit. f. Eccl.

Liquidum cum bacillo liquirit.
sumendum. Exin humores pituitosi
attenuati, absterfi, in copiâ, median-
te tussi, per os rejecti.

Ad occurrendum tumori ventris
& serosos humores in toto redun-
dantes, evacuandos.

℞. Extr. Panchymag. Croll. ʒj.
Extr. pil. aur. ʒß. cum aq. beton. f.
p. 15.

Cum pulve prunor. deglu. leniter,
citra ullam virium iacturam, serosis
humoribus in copiâ eliminatis, 8.
fæcessus procurando ventris intume-
scentiâ subsidente.

Cum & catarrhosa materia à ca-
pite descendere observata, tussim ir-
ritando, falsedinem perferens.

℞. M. p. d. succino Craton. ʒj.
Extr. pil. aur. Panchym. Croll. an. ʒß.
cum aq. beton. f. p. 18.

De quibus novem tantum obla-
tæ, quinque vicibus operatione per-
actâ, serosos humores copiosos & à
cerebro, & à toto avertentes, ita
contulerunt, ut placidus somnus,
sine ullâ tussis molestiâ, subsequenti
nocte, obrepserit, exin nullum am-
plius à capite depluvium notatum,
tussi totaliter remittente.

Pro fat magno pedum tumore æ-
dematoso à digitorum impressione
vestigiis remanentibus.

℞. Ung. Martiati ʒß. v. Agrip.
ʒvi. ol. chamo. aneth. lil. alb. a. ʒj. M.

Quotidie bis inunctione factâ
cal. circa talum & plantam pedum,
intra octiduum rota intumescentiâ
est resoluta.

Pro potu quotidiano:

℞. R. Chin. El. ʒß. inf. hor. 12. in
aq. Mens. ʒß. dec. ad 3. part. cõsumpt.

Cum ab hisce remediis ægra com-
modius valere visa, nec de ullo, am-
plius symptomate, notabilis quere-
la, totum negocium Naturæ com-
mittere placuit, experiundi gratiâ,
num sanitas firmâ ac stabilis per-
mansura, sed post octiduum, denuo
totius ventris regio turgescere ca-
pit, in majorem ac prius tumorem
sublata, cum inflatione pedum, exin
haud levis sollicitudo, imò certitu-
do, de dispositione hydropicâ, ut ite-
rum refugiendum ad præsidia me-
dica. Et si varia selecta hydragoga
per intervalla oblata, confortantia
exhibita, diuretica ex cineribus A-
driani à *Wynsicht* / (cujus bene-
ficio se ab aliis Medicis derelictos &
desperatos, restituisse gloriatur) in-
gestum, tamen omnia infructuosa.
Cum ægra à primâ statim Infantiâ
valetudinaria, funestum morbi evē-
tum maturè illius Parentibus, de-
nunciavi, cum advertam viscera se-
cundæ concoctioni inseruentia, præ-
sertim Epar, corrupta, ut ea redinte-
grare, ulli Medico sit impossibile, si
fidem adhibere noluit, per me lici-
tum,

tum, etiam aliorum frui consilio. Sed quid contigit? Monstrata mihi litera Augusti Vindelicorum huc transmissa, in quibus sequens compositio consignata, cujus medio aliquot hydropici a Medicis deserti, fuerint restituti.

℞. R. Ebuli major. rec. num. 4. R. petros. vi. bacc. Juniper. passul. min. an. m. j. dec. in aq. Mens. ij. ℞. ad consump. dimidia Mens.

Quotidie ter manè, ante prandium & cenam ℞. ℞. assumendo. Matri efflagitanti mea sententiam, respondi, praesertim cum animadvertierim, multum spei in illo decocto locatum, me non repugnare, si fieret periculum, ne si filiam mori contingeret, aliis frustra necis, quidpiam neglectum, serà penitentia cor lancinante, existimari queat. Praeparatum illud, & per dies 14. usurpatum sine ullo levamento, imò potius cum detrimento, cum tanto dierum intervallo, ne unica quidem vice ulla operatio per secessum secuta, nec per vias urinales solito plus excretum, indies & toto abdomine & cruribus in majorem molem levatis, ut tandem agra, vitam cum Morte commutare, sit coacta. Ipse miratus sum, à praedicto decocto, tot dierum numero, ne unicum secessum procuratum, cum aliis radices illae pro singulari hydragogo, celebres. Cum ab iis, quae à me ordinata ad minus quinque, octo ad decem

sedes, cum *in φορίε*, promotae, aequis humoribus in copia profluentibus. Agra nostra laborabat hydrope ascite, fortassis Augustani erant anasarca detenti, quae non est tam refractaria, & viscera sanguificationi destinata, minus corrupta, sed frigida tantum affecta intemperie, & pituitosi ac serosi humores, in habitu corporis haereant, in venoso genere undique etiam dispersi, ut dyscrasia illa facilius emendari, & superfluitates illae, minori negotio, per hydrotica resolvi, per diuretica ad vias urinales, commodius deduci, aut per hydragoga expeditius per alvum evacuari queant, ut manu Medicam, complures liberati. In Ascite autem cum omnes facultates naturales sint prostratae, ob defectum caloris, alteratrix est laesa, cujus medio, vitiosi humores geniti, ob scirrhosin viscerum concoctioni inservientium, viae sint obstructae, ut virtus attractrix & expultrix impeditae, quò minus serositatibus pateat transitus & exitus, quin in abdomine velut utre conclusae, contineantur, & ob diuturnam moram indies magis lentescant, ut vix magno labore, etiam per violenta Pharmaca, revelli queant: & ob corruptelam viscerum, omnia assumpta convertantur in excrementa, etsi magna saburra serositate per hydragoga eliminata; brevi tantundem recolligitur, dum aeger, viribus resolutis, succumbat.

Tot

Tota tanta obstacula, medicinalibus præfidiis, remoram obijciunt, & morbum illum funestum reddunt.

Si cui complures tam verendi casus obtingerent curandi, vel juvenem Medicum, præsertim conscientiosum & sympatheticum, maturius æquo, redderent canescentem. O miseram fortem Medicam, vel in hac meâ grandævâ octogenariâ ætate deplorandam. Cum facultas Medica ætatis in theoriâ, quàm pra-

xi, & tam fidelis opera, diturna & nocturna cura ac sollicitudo, sæpius haud pro meritis, muneratur, imò non rarò cum disgratiâ compensatur, præsertim si medela non succedat ex voto, absque ullâ Medici culpâ, sed merè fatali ipsius morbi pervicaciâ, ut pœnitentia sit, cum cordolio, suppetias tulisse. Ast æquo animo ferenda, quæ inopinatò accidunt, & sunt immutabilia.

OBSERVAT. VIII.

A gravissimâ Orthopnœa liberatus.

Quidam civis honestus Ulm. 40. annorum gravissimo Orthopnoico paroxysmo noctu cotreptus, ut in momento suffocationis discrimen impendere videretur, transmissis humoribus serosis & pituitosis ad vasa Pulmonum respirationis vias, intercipientibus, pro iis averrendis & averruncandis, ordinatum hydromel laxat.

℞. R. enul. Ireos Flor. polyp. q. an. ℥ij. herb. hyss. m. j. beton. meliss. anth. card. b. a. p. j. fol. sen. f. f. ℥iij. agar. rec. tro. turb. al. gummi. an. ℥iij. Mechioc. al. ℥ij. crem. Tart. ℥iij. gal. minor. ℥j. sem. anis. ℥b. cum sindon. al. f. sac. infund. Mens. hydromel. h. ij. ante prandium hausit quart. β.

Felici auspicio cura cæpta & peracta, eliminatis serosis & pituitosis humoribus, sospes evasit.

Ullus post etiam isto syrupo.

℞. Syr. d. marub. ℥j. oxymel. scill. oxym. pect. Craton. an. ℥iij. ol. sulph. acidi. gut. vi. M.

Manè & vesperi cochl. j. accepit. Quin & hic pulvis multum contulit.

℞. Flor. sulph. ℥iij. sp. diar. simpl. ℥iij. sac. cand. alb. ℥ij. f. p.

Cujus ℥b. super pane tostato vino inebriato, manè exhib. Pro potu quotid. dec. lig. assafr. ℥j. pro Mens. iij. aq. Etsi prædictus æger antè annum etiam dyspnœa infestatus, ut Medici operâ uti coactus, sed infelici successu, quin ob hypercatharsin, à violentiâ pharmacorum, concitatam, pœnè in mortis fauces præcipitatus, magna effutitâ querelâ: à me autem ordinata, cum ^{evaporat} operatione peractâ, erant laudata, morbo profligato.

Q 3

De

De Tussi.

OBSERVAT. I.

Hilius 14. annorum Civis Ulm. chronicâ tussi molestus, à catarrhosâ tenui materiâ depluente, ut metus de Phtisi, cum aliorum Medicorum consilia frustranea, & meum requisitum.

℞. R. Enul. pol. q. Ireos. Flor. an. ʒij. herb. hysl. beton. card. b. adiant. utr. a. p. j. liquir. ʒij. caric. Jujub. sebest. a. ʒij. fol. sen. f. f. ʒvi. agar. tro. Mech. al. a. ʒij. Rhab. El. ʒ4. cinnam,

ʒj. gal. ʒij. f. fac. pro Menf. i. hydro- mel. alternis diebus, quart. ʒ.

Cum tussis sicca, conjectura, eam à materia tenui serosa, pronatam.

℞. Syr. Jujub. pap. errat. a. ʒiʒ. M. ʒ. Sp. diair. f. diatr. fr. a. ʒij. thuris al. ʒiʒ. myrrha. ʒj. liquir. ʒij. fac. cand. al. fini, penid. a. ʒvi. f. p. Manè & vesperi cochl. parvum super crustâ panis al. tosti vino madef.

Restitutus in integrum, cum imminenti Phtisi haud parva suscipio.

OBSERVAT. II.

Nobil. Dn. de Schellenberg in Zisfleck habitans, 80. annorum Senex diu tussi graviter molestus, abhorrenti à medicamentis, ordinavi.

℞. Sp. diair. f. diatrag. cal. an. ʒj.

fac. in aq. sal. dif. ʒ4. f. conf. in Rot. oblin. ol. cinnam.

Promoverunt copiosi phlegmatis excretionem per tussim. Ob effectum & suavolentiam commendavit.

OBSERVAT. III.

Quædam fœmina primaria Ulm. chronicâ tussi ex catarrho falso detenta, alterius Medici medela frustranea.

℞. Sem. cori. præp. ʒʒ. sp. arom. ros. ʒj. dianth. ʒʒ. sp. diatrag. frig. ʒj. sem. anif. ʒij. fac. ros. tab. ʒv. f.

Tr. à pastu sumenda.

℞. Sp. diair. f. diatr. fr. a. ʒj. Ex. liquir. ʒʒ. fac. in aq. farf. dif. ʒ4. f. R. ad aq. asthmat. ʒij.

Epectorata copiosa materia viscosa, relevata & medicamenta laudata.

OBSERVAT. IV.

In pectoris angustia remedium laudatum.

Nobil.

Nobil. Dn. Marcus à *Lapheim* /
Præfectus in *Weissenhorn* /
chronica & sæpius recurrente angu-
stia pectoris, à crasso phlegmate ve-
lut glutine adhærescente, molesta-
tus, nihil magis contulit, seq. pul. ʒi.
cum vino, vel jusc. ad eum velut sa-
cram anchoram, si quid mali sentit,
confugiens.

ʒ. Fol. sen. s. f. ʒi. R. Jalapæ ʒß.
diagr. præp. ʒiib. cremor. Tart ʒiib.
cinnam. anisi. a. ʒj. caryo. zing. al. an.
ʒß. f. p.

In affectibus etiam cap. & ven-
triculi, ad phlegma removendum,
est præstantissimum.

De Pleuritide.

OBSERVAT. I.

DN. Nicolaus *Weiß* / Vien-
nensis Mercator, Pleuriti-
de lateris dextri *Ulmæ* de-
cumbens assumpris ʒi ʒß. ol.
amyg. d. cum jusc. Gall. cal. copiosum

phlegma vomitu rejecit, & per al-
vum aliquoties excrevit, magno
cum levamento. Id mirâ præstare
sæpius observavi.

OBSERVAT. II.

De casu singulari.

Cum admodum Rever. & Nobil-
liss. Dn. *Henricus à Weldert* /
Canonicus Episcopatus Augustani
& *Elwacensis*, pleuritide sinistri la-
teris est correptus, ex subitaneo af-
fluxu humorum pituitosorum & bi-
liosorum, in membranam costas suc-
cingentem, decumbentium, aderat
febris continua, dolor punctorius,
difficilis respiratio, per tussim excre-
ta materia phlegmatica cum sangui-
ne mixta purulenta, admodum feti-
da, salsa & fervida adeò, ut Dn. æger
sæpius questus, quoties materia pro-
cessit, eam valde graveolentiam tuam

sibi molestam, salsam & tam acrem,
ut vereatur, ne fauces corrodat, aut
exedat: materia illa suo fælore non
tantum ipsi ægro in excernendo mo-
lesta, sed & mephitim spirando a-
stantibus infesta, index internæ cor-
ruptionis ac putredinis. Illius Dn.
Parens mihi referebat, se aliquoties
januam apertam, dum in hypocauftum
ingredi vellet, retrocedere coac-
tum, ob afflatum auræ putidæ, Na-
turæ adversæ. Excretio illius mate-
riæ purulentæ, fetidæ, salis & fervi-
dæ, in copia rejectæ, per dies 14. du-
ra vit, & tertia demum septimanâ, ex
toto

toto desuit. Gravissimus ille affectus, quem arte humana propulsari posse, plærique sacri & profani ordinis visitantes, pro impossibili reputabant, cum symptomatis concomitantibus ita tractatus & sublatus.

Primò: ℞. Mann. El. ʒj. dif. in dec. pect. ʒiʒ. col. ad. syr. ros. fol. d. Mann. lax. a. ʒj. M.

Pro dolore mitigando:

℞. Ung. dialth. pector. anodyn. a. ʒij. ol. amyg. d. ʒiij. M. Ung. locus aff. Empl. d. Melil. etiam admotum, cujus effectus in dolore punctorio demulcendo, inprimis laudatus, aded, ut cum Laphemii pleuritis velut epidemia lucis grassaretur, illius applicatio etiam agricolis communicata, ad dolorem sopiendum, id laudibus ad astra usque efferentes, & tam nobile Empl. quasi in cælo usurpandum, dictitantes, aliquot illius libræ erant transmissæ,

Interius per aliquot matutinas ol. amyg. d. rec. cum jus. Gall. exh. magno cum levamine.

Cum materia purulenta, fervida, foetida, salsa & acris rejecta, indubium argumentum ulceris putridi, maligni & corrosivi, eò scopus dirigendus, ut per abstergentia ad expectorationem promoverentur, & acrimonia mitigaretur.

Eo fine:

Pro potu ordinatum dec. hord. m.ʒ. R. liquir. ʒiʒ. pass. ʒj. sem. anisi. p. j. in Mens. ʒ. ʒ. aq. font.

Sæpius in die cochl. j. syr. viol. f. cum præd. dec. cyatho. M. In declinatione autem usus dec. pass. liquir. cinnam. & modico anisi.

Per aliquot vices vesperti, antè somnum exh. pomum dulce excav. sacch. cand. al. repletum & coctum, velut *isopogon* proficuum, in mundificando.

Ad expectorandam materiam:

℞. Syr. liquir. ʒ2. Jujub. ʒiʒ. oxymel. scyl. ʒj. M.

Sed prærogativam habere visa aq. pectoralis, eam valdè extollendo.

℞. Aq. scab. ʒ3. Veron. card. b. an. ʒiʒ. hyss. ʒj. tussil. ʒ2. chærefol. ʒj. sac. cand. al. ʒvi. man. Chr. perl. ʒʒ. M. Aq. Capon. f. cum jus. Gallin.

Aquacordialis ordinata ipsi grata:

℞. Aq. ceras. ʒ2. bor. bug. acet. Ros. a. ʒiʒ. cinnam. ʒvi. marg. præp. ʒj. coral. rub. præp. ʒʒ. bezo. ori. gr. vi. man. Chr. perl. ʒvi. fol. auri fini. 2. M.

Sacculi pulsat. carpis man. apl.

℞. Fl. bor. bug. ros. anth. a. p. j. sp. diamar. fr. ʒij. cum sind. rub. f. 2. sac. rub. seq. aq. & express. rep. apl. ʒ. aq. bor. bug. ros. a. ʒiʒ. aq. meliss. ʒj. M.

In fine, pro cerebro confort.

℞. Sp. diamb. diamof. d. diaplir. cum mos. a. ʒij. conf. alker. ʒiʒ. ol. suc. rect. gut. 4. sac. dif. in aq. ros. & lau. ʒ4. f. R.

Et sic Nob. Dn. Patiens, astite & aspirante gratiâ ac benedictione divinâ, Naturâ cooperatrice, & manu medi-

medicâ adjutrice, quasi è faucibus Orci subtractus, cum pœnè singuli ægrum invifentes, de recuperandâ valitudine desperarint. Et sanè animus etiã meus non rarò de illius salute anceps ac dubius, in primis anxius eram ac sollicitus, cum materia excrèta acris, fallâ & fervida, ne in transitu eroderet ac exulceraret pulmones, & ita ex charybdi in scyllam incideremus, ut pleuritidi succederat phtifis, sed Deo O. M. sit laus in ævum, qui malum illud avertit, & plenariam sanitatem restituit.

Cum Dn. æger, vitibus redintegratis, se contrerre constituisset Ingolstadium, ad absolvendum studiorum cursum, efflagitabat à me, ut casum istum literis comprehensum, sibi communicarem, eum perlustandum traderet, Dn. D. Menze-

lio, Professori & Medico illic suo ordinario, ut si denuò agrotare cæperit, exin captaret ansam procedendi commodiorem, cum mea consilia ipsi adeò proficua. Aliquot mensium intervallo post, cum ille suos Dnn. Parentes denuò visitassèt, tùm & ego Laphemium evocatus, cum appulisset, Dn. Parens ex arce per scalas in atrium descendens, & me per quam humaniter excipiens, hilari ac subridente vultu, hisce verbis est affatus. Dn. D. Menzelius, Dn. D. consilium valdè laudavit, dicens: Nullum Medicum in toto territorio, quicumque ille sit, melius concipere potuisse, & in votis habuisse, meâ frui consuetudine.

Apographum illius extat in meis consultationibus.

OBSERVAT. III.

NOb. Dn. Christoph. **Brassé** / Patricius Ulm. Pleuritide sat gravi lateris dextri infestatus, cum febre continuâ, dolore punctorio ingenti, respiratione difficili, à destu- xione sanguinis, cum esset corpulentus & sanguineus ac plethoricus, venæsectio administrata, aperta medi- ana lateris affecti. Ad dolorem miti- gandum: ℞. Ol. amyg. d. rec. ʒ2℞. sac. cand. al. ʒj. M. Exin dolor multò remissior & x. secessus subsequuti, quasi potione purgante oblata. Post bis in die seq. decocti. ʒ3. 4. exh.

℞. Fl. pap. errat. m. j. aq. scab. ℞. i℞. card. b. pap. errat. a. ʒiij. leniter bull. cum mod. sacchi. f. Jul.

Ad prohibendum affluxum & inflammationem demulcendam.

Ubi materia excerni cæpta, ad absterg.

℞. Aq. hyls. card. b. a. ʒi℞. scab. ʒ2. farf. chares. an. ʒi℞. sac. cand. al. ʒvi. man. Chr. perl. ʒij. M.

Intra paucos dies convaluit, licet ipse æger de sua salute desperabundus esset.

R

OBSER-

UXOR Dn. Matth. Beck / Ulm.
mercatoris, gravida & jam par-
turi vicina, pleuritide correpta cum
excretionem materiae purulentae sat
olidae, dolore pungente, alvo adstri-
cta, & ingenti ventris tormine. Pro
dolore mitigando lambar:

Ol. amygd. rec. ʒiij. cum sac. cand.
al. ʒj. M.

Pro absterfione materiae:

ʒ. Aq. scab. ʒij. hyss. card. b. bor.
a. ʒiij. sac. cand. al. ʒiij. man. Chr. perl.
ʒij. M.

De hoc etiam syr. sumat. ʒij. coch.

ʒ. Syr. liquir. ʒij. viol. f. ʒj. d. adi-
anto. ʒvi. M.

Lateri dol. apl. lint. imbutum seq.
ol. & expressum. ʒ. ol. chamo. a-
neth. amygd. d. a. M.

Cum ingens querela de alvo ad-
stricta & cruciatu quasi ventrem di-
vellente, hoc clystima injectum:

ʒ. Ol. amygd. d. chamo. a. ʒiij. mell.
anthos. ʒiij. sacch. rub. ʒj. vit. 2. ouor.
brodii Gall. ʒx. M.

Id per 3. horas retinuit, postea ex-
crementa remollita in copia reje-
cta, dolor sopitus, & foetus ex-
clusus saluus ac incolumis. Illud
clystima albo calculo est notandum,
in gravidis & puerperis, si alvus ad-
stricta, vel tormina infesta.

Aq. cordialis etiam proficua:

ʒ. Aq. bor. bug. ceraf. Ros. an. ʒiij.
meliss. ʒj. cinna. ʒvi. marg. præp. ʒiij.
man. Chr. perl. ʒij. M.

De Phtisi,

OBSERVAT. I.

Um Illust. ac Generosus
Dn. Wolfgangus L. B.
ab Herberstein/an. 19.
de tussi questus, inclina-
tionem habens ad Phti-
sin etsi tum nihil purulenti excerne-
ret, & ad illam mitigandam, Medici
Argentoratenses, ubi tum commo-
ratus, in vanum laborassent, Ulmam
rediens meo usus consilio, ordinavi:

ʒ. Sp. aromati. Ros. ʒj. sp. diatrag.
frig. ʒij. sem. cor. præp. ʒij. sem. anisi.

ʒj. sacch. ros. tab. ʒij. f. Trag. Ea usus
super pane tosto vino madef. à cibo.

Valdè commendabat sibi adeò
profuisse, ut nihil tussis ultra annum
fenserit. Sed cum itinere in Styriam
suscepto, per alpes nivosas Equis ve-
redariis vectus, exin corpore aliàs
pulsillo & molli, concusso ac con-
quassato, & in victus ratione delin-
quens, in tussim recidit, Ulmam re-
versus, diu cunctatus, antequam me-
dicamenta usurpasset, tandem me
accer-

accesfiri curavit, cum olim à me ordinata tam proficua: sed nimis serò, cum Pulmones ulcere depafcente detenti, rejeçtâ materiâ purulentâ & acri, tuſſi pœnè aſſiduâ, perſeverante. Varia adminiſtrata, ſed abſque fructu notabili. Præ cæteris hic pulvis multum contulit in materiâ purulentâ mundificanda.

℞. Pul. Haly. ℥vi. ſp. diatr. fr. ℥ij. diatr. ſ. ℥j. ſac. can. al. ℥j. penid. ℥iſ. man. Chr. perl. ℥ß. ſ. p. cum juſc. & pane vino mad. exhib. Quin & alius Medicus in conſilium adhibitus, at omnis noſter conatus irritus, quin ex hac miſeriarum valle, evocatus ad ſuperos,

OBSERVAT. II.

A chronico pectoris affectu immunis redditus.

Quidam Italus 26. annorum complexionis à prædominio melancholicæ, ultra biennium pectoris angustia cum difficili respiratione laborans, tuſſi inſuper moleſtatus, excreta materia viridi, ardorem etiam circa anteriorem pectoris regionem percipiens, aliquando ſanguinis rejeçtio per os ſucceſſit, exin hæud levis conjeçtura, pulmones malè affectos & phtifi obſeſſos. Cum Patiens ille Stutgardii negotiorum cauſa commoratus, cujuſdam Medici uſus conſilio, eo fruſtraneo, cum indies deteriora ſubſecuta ſymptomata, Ulmam pertingens, cognito, me complures illius conterraneos, gravioribus morbis decumbentes, felici auſpicio reſtituiſſe, me acceſſit & meum eſſagitanſ ſubſidium. Etſi prima fronte morbus videretur ita comparatus, ut ambigua medicatio cenſenda, non minus vela ventis committere & Fortunam experiri

placuit, à ſuperis exſpectando optatum ſucceſſum. Cum animadvertirem in pectore hoſpitari humores pituitoſos & biliſoſos, primò ordinavi: ℞. Rhab. El. Rad. Jalap. an. ℥ij. Cremor. Tart. gr. xij. decoçti pectoralis cum ℥ij. fol. ſen. ℥iij. ſ. p.

Exin aliquot ſeçeſſus habuit, ſuccedente multo liberiore respiratione. Ad reliquias penitius tollendas, præſcripſi hydromel. laxat.

℞. Rad. Enul. Ireos Flor. polyp. queri rec. an. ℥ij. herb. Hyſſ. veron. abſint. rom. card. b. adianti utr. an. p. j. fol. ſen. El. ſ. ſ. 3x. agar. rec. tro. R. Jalap. an. ℥iij. Rhab. El. ℥iſß. crem. Tart. ℥iſß. Jujub. ſebeſt. an. ℥ß. cinamo. gal. an. ℥ß. cum ſindon. al. f. ſacc. pro Menſ. hydromel. de quo ℥ß.

Calidè jejuno ſtomacho, hora una ante prandium hauſit, benigna & ſufficienti operatione peracta, anhelitus expediçior ſucceſſit, & ardor pecto-

R 2

pecto-

pectoris recessit. Ad pulmones à for-
ditie emundandos.

℞. Loh. fani & experti. ℥iij. spec.
diar. simpl. ℥ij. sp. diatrág. frig. flor.
sulph. ritè præp. an. ℥β. syr. liquir. Ju-
jub. an. q. β.

F. Eclegma liquidum, cum bacillo
liquiritiæ sumendum manè & antè
cubitum per dies 14. continuando.

Pro potu quotidiano ordinatum:

℞. R. Chinæ El. rasuræ ligni fan-

cti. an. ℥vi. liquirit. rasæ. ℥v. Jujub.
Sebesten. an. ℥vi. cinnamo. ℥iij. con-
cisa. M.

De quo ℥. quantum volà manus
comprehendendum, decoq. in Mens.
2. aq. aliquot. ebullit. id merum bi-
bendum vel interdum vinum eo
contemperandum. Intra paucas se-
ptimanas ab illo gravamine levatus,
& cum antea macilentus, corpulen-
tior evasit.

OBSERVAT. III.

Filiola Anna Catharina 9. ann. Dn.

Joh. Eitelii Neubrunneri in **Si-
senburg**/Generi meî, Naturæ me-
lancholicæ, cum diu anhelitu fæti-
do, corruptionis internæ indice, mo-
lestata, tandem *forex se prodidit*,
qualis interius latitans caula, cœpit
tussi exagitari cum excretis cruentis
& purulentis, veræ phtiseos indu-
bium argumentum. Interdum etiam
portiuunculæ de ipsorum pulmonum
substantiâ rejectæ animadvertæ, non
meo tantum, sed & aliorum spe-
ctantium, iudicio. Cum exulcerati
pulmones, eò eram sedulo intentus,
quo materia purulenta absterisâ re-
moveretur, nè ob diuturniorem
moram, latius serpendo, majorem
corruptelam acquirat & pulmonum
substantiam indices magis corrodat.
Inprimis contulit ista aq. pectoralis,
cujus non unam mensuram assump-
psit, noctu & interdum 2. 3. cochl.
sensim deglutiens.

℞. Aq. scab. ℥iij. Hyff. Veron. tuf-
sil. an. ℥2. card. ben. ℥iβ. sac. cand. al.
℥vi. M.

De pul. hoc pectorali aliquot un-
cias per morbi decursum accepit, ter
in die super pane tosto vino mad.
manè, à meridie & antè cubitum.

℞. Pul. Haly. ℥iij. sp. diatr. fr. ℥j.
diar. f. ℥β. sac. cand. al. ℥β. penid. ℥vi.
man. Chr. perl. ℥ij. f. p.

Cum autem interdum ingenti tuf-
si exagitata, ut metus suffocationis
immineret, nec materia procederet,
observatum, materiæ purulentæ ex-
cretionem ab hujus usu confestim
subsecutam.

℞. Ol. amyg. d. rec. ℥3. sac. cand.
al. ℥iij. M. cochl. 2. cum jusç. Gall.
cal. exh. vel etiam per se.

Interdum ad infringendam ma-
teriæ acrimoniam:

℞. Syr. Jujub. ℥2. liquir. pap. er-
rat. an. ℥j. M.

Uta etiam crebro troch. bech. de
Radice

Radice Ireos. Pro potu seq. dec. usurpatum.

℞. Rad. Chin. ʒvi. lig. sancti. ʒß. liquir. ʒi. pass. m. j. Jujub. dact. a. ʒvi. cinnam. ʒß. de quo ℥. m. ß. dec. in aq. Menf. 2. ℥. Syr. Jujub. ʒi. pap. errat. ʒj. M.

Intra mensis spatium est restituta præter meam & aliorum spem, incredibilis copia materiæ purulentæ & cruentæ, interdiu & noctu, excreta per tussim. Erat autem in assumendis prædictis remediis abhorrens à Morte, obsequentissima.

OBSERVAT. IV.

Singulare exemplum Phthisis in tribus fratribus non hæreditariæ.

NOb. Dn. Doctor Leo Krafft/ Patricius & JC. Ulm. tres habuit filios adultos, major natu excedens ann. 30. medius 28. minor 24. qui omnes, licet duorum Medicorum opera adhibita, annuo spacio phthisici, è vivis sublati. Res stupenda, antea inaudita & nunquam lætione mihi cognita, eò magis mirandum, cum neuter parentum illi morbo obnoxius & è diametro diversa illis & Natura ac temperatūra obtigerit, Senior erat complexio-

nis melancholicæ & macilentæ, medius autem corpulentus inclinabat ad Naturam sanguineo phlegmaticam, junior vilus præditus bona ac laudabili corporis constitutione. Quoties illorum recordatio obvenerit, tories fatalis illa trium Fratrum dispositio, animum meum admirandum percellit, qui licet temperatūra contraria obvenerit, ætas & vitæ ratio diversa, eodem tempore, uno eodemque morbo defuncti.

De cordis palpitatione.

OBSERVAT. I.

Nobilis. Virgo Maria Elizabetha Claudia, 18. ann. Filia Nobil. Dn. Philippi Caroli de Welden / in Laphheim / cum tam vehementi cordis palpitatione molestata, ut motus in pectore non contactu tan-

tum depræhensus, sed & visui obvius, à serosa & vaporosa materiâ, capsulam cordis, seu pericardium obsidente, cum insigni faciei pallore, labiorum livore, conjunctus erat morbus virgineus, proficiscens à crassis ac lentis humoribus pituitosis

R 3

lis

sis cum bile mixtis & obstructiones in venis meseraicis, concitantibus. Ad totius corporis depurationem & obstructionum reserationem & corroboracionem viscerum concoctioni inservientium, sequentia sunt ordinata.

℞. R. cich. Enul. fœnic. Garyo. a. ʒij. herb. abs. rom. card. b. cent. min. chamædr. cusc. meliss. adiant. utr. a. p. j. fol. sen. l. f. ʒj. Rhab. El. ʒj. Agar. rec. tro. ʒj. Mech. al. ʒiβ. crem. Tart. ʒ4. cinnam. ʒi. gal. ʒ2. sem. anisi. ʒβ. f. sac. pro. ʒ. quart. vini & aq. cich. card. b. a. lb. β. alternis dieb. quart. β.

Interdum exh.

℞. Rhab. El. ʒiβ. R. Jalap. cremor. Tart. a. ʒβ. f. p. cum jusq. exh.

Felici successu.

℞. Sp. diagal. aromat. caryo. diacinnam. a. ʒi. dianisi. ʒβ. man. Chr. perl. ʒvi. sac. fini. ʒiij. fr. Tr. à pastu cum crustâ panis tosti vino irror. sumenda. ℥. sp. arom. caryo. ʒ4. diagal. ʒ2. diamb. ʒi. ol. stil. macis. gut. 4. sac. in aq. meliss. dil. ʒ4. f. R. Interdum sumpsit gut. v. vi. ol. stil. macis in jusq. Gall.

Permutatis vicibus.

℞. Cort. citri cond. ʒβ. conf. meliss. bor. a. ʒj. dianth. ʒvi. sp. latif. G. diamb. diamof. d. a. ʒj. sem. citri. ol. c. c. a. ʒβ. myrob. embl. condit. frag. lap. prec. omnium præp. a. ʒj. cum syr. cort. citri. f. El.

℞. Ladani. El. ʒβ. G. tacam. i ʒ. f. scutum stom. ext. alutę cum sindon. rub. interpass. Hisce fuit restituta.

De cordis angustia.

OBSERVAT.

Summo diluculo vocatus ad quandam mercatorem Ulm. offendi ipsum in lecto erectum sedentem, & querulum de ingenti pectoris angustia, cor quasi tenui filo pendulum, sibi moriendum dictitans, nisi subitaneum ad manus sit auxilium, exin & mihi concitatus angor mentis, ut in suspenso, quale iudicium de morbi genere ferendum, & quæ præsidia expedienda, conjectura oborta, id mali à corruptis vaporibus causari

capsulam cordis impetentibus, idcirco ad bezoartica refugium habendum ratus, ordinavi.

℞. Bezo. ori. ʒβ. marg. præp. gr. v. aq. card. b. bor. a. ʒi. M.

Desuper in lecto opertus, pro virium tolerantia sudaret, vix semihoræ spacio post, succedaneo sat largo sudore præter spem, liber ac immunis evasit ab omni languore.

Pro cerebro & ventriculo corrobor.

℞. Aq. stomach. ʒ2. Theriac. ceph. Lang.

turgescere, è contrario, Liene compresso, copiosum sanguinem ad ventriculum restagnare, & per vas breve effundi, deprahenderunt.

Cum illi agro obtigerit Epar scirrhodes, proin ineptum ad sanguinis laudabilis generationem: etli Lien colore sanguineo præditus, ut Vicarius esse in sanguine elaborando valeat, nec is inculparus genitus, quin serosior, fortassis etiam biliolior seu

acrior pronatus, tum suâ tenuitate fluxilis redditus, tum acredine stimulans Naturam (accidentibus etiam externis causis superius allegatis) ab eâ molestiâ se liberandam, nec desinens laceßere, dum totalis excretio facta, concurrente etiam imbecillitate facultatis retentricis, omnia temerè diffluere, permittentis, & fuga vacui.

De fastidio ciborum, insigni oris amarore.

OBSERVAT. I.

Xor Dn. M. Andreae Herrenschildii, Profess. Ulm. fastidio ciborum & insigni oris amarore molestata, reurgitante bile ad orificium ventriculi & appetitum evertente, diversis cholagogis exhibitis, etiam vino medicato laxat. sed absque fructu, suasi.

℞. R. cich. herb. absint. rom. card. b. a. m. j. cent. min. m. β. decoq. in vini & aq. cichor. a. menl. β. ad consump. 3. partis. Manè & vesperi ℥. β. cal.

Per dies aliquot continuando. Liberata. Exhibuissim libenti animo Emeticum, sed nostrates, præsertim sexus feminei, ea averfantur.

OBSERVAT. II.

De sero totius capitis dolore cum vomitu.

Virgo 17. annorum filia civis Ulm. primarij, inopinato ingenti capitis dolore correpta, succedente vomitu enormi corruptorum humorum diu noctuque infestante, cum malum vix amplius tolerandum, mea requisita præsentia, percontanti de qualitate resectorum, respondit, in ventriculo acorem se sentire molestum, adesse inappetentiam, abs-

que ullâ siti. Exin suborta conjectura, ventriculum frigidâ affectum dyscrasiâ, & ab ejus indigestione, ob præcedentes, in victus ratione, enormes excessus, tantam excrementiorum humorum saburram coacervatam. Quin ex impuro stomacho, copiâ pravorum vaporum sursum ad capitis regionem delatâ, atrocem cruciatum concitarit.

OBSERVAT. III.

De ventriculi mala dispositione, cum angore & ciborum fastidio.

Quædam Virgo sat diuturna inappetentia & ventriculi angustia ac compressione molestata, ut conjectura, in eo residere humores biliosos & pituitosos, nauseam concitant. Ordinatum:

℞. Gumm. Gamadr. ℥ss. syr. ros. sol. ℥vi. aq. cinnamo. borag. an. ℥j. M.

Sat copiosa materia cholericæ cum phlegmate mixta, vomitu reddita, & nihil per alvum excreta. Exin ab omni gravamine immunis evasit. Si conjectura in ventriculo & primis viis hæere viscosos humores,

qui agrè medicamento attrahenti cedunt, quin per emetica commodius averruncandi, tùm præferrem illud Gummi non præparatum cum sp. vitr. qui adimit vomitoriam ejus qualitatem. Et si ei vis insita vomitum provocandi, tamen suam operationem peragit non tantâ violentia, more aliorum emeticorum. Si desideras liber ac immunis esse à morbo, haud grave sit, aliquantulum medicamenti sustinere molestiam.

OBSERVAT. IV.

Cum ventriculus tam nauseabundus, ut vel jusculum gallinaceum ilicò rejiceret, insuper ipsius agræ Natura delicata & immorigera, remedia aliàs haud injucunda averfando, ut Medicus perplexus in ordinando. Ad revellendos vitiosos humores clyfma propositum, & obsequium præstitum.

℞. Herb. beton. malv. mercur. meliss. a.m. j. fl. chamo. melil. a.m. β. sem. anisi, fœnic. car. an. ℥ss. dec. in aq. ad med. col. ℥. ℥vij. dif. El. diacath. ℥vi. Hier. f. Gal. ℥iii. mel. Ros. sol. ℥ss. ol. amyg. dul. ℥ij. sal. parum f. cl.

Et si exterius & ventriculo & capiti, topica admota, sine tamen notabili levamine. Quo autem utriusque parti subvenirem, à meridie obtuli gut. viij. Elix. Propr. Parac. cum 2. cochl. jusc. Gall. cal. Id quidem, sed agrè retinuit, & brevî post levamen sensit, & subsequenti nocte, benè dormivit, postera matutina vindicata, in meliorem statû, vomitus remissit, dolor capitis recessit, & appetitus postliminio rediit, exin magna ego cura ac sollicitudine sum levatus.

OBSER-

OBSERVAT. V.

*Ad cachexiam dispositus abhorrens à medicamentis solertiâ**Medicâ restitutus.*

CUm quidem Serenif. Archidux Austriacus in Alsatiâ, in adversam valetudinem incidisset, ad cachexiam dispositus, à diversis Medicis in cassum tractatus, tandem remediorum pertâsus, ea averfatus, nullum amplius obsequium præstitit. Ne autem expers auxilii relinqueretur, salutari fraude cujusdam Medici Reinfeldenfis, mira & memoratu digna solertia, in integrum est restitutus. Is inito pacto cum coquo, cui tradidit scatulam, pulvere ex tartaro concinnato, refertam, injungens,

eo loco salis, in omnibus illius cibariis condiendis, uteretur: eo aliquandiu procedente, cum alvus fluida reddita, Serenif. Archidux dolum odorari cœpit, & inquisitione instituta, quid actitatum, illius Medici callidam machinationem cognovit, & cum Stratagema illud Medicum, felici auspicio cœptum, ad finem optatum deductum, ut Serenif. Dom. ab omni morbosa dispositione liber ac immunis evaserit, Medicum illum ingenti ac planè regio munere, donavit.

OBSERVAT. VI.

De chronica abstinentiâ, à cibo & potu, causis potioribus.

Fortunius Licetus Philosophus eximius peculiarem tractatum, de diurnâ abstinentiâ, in lucem emisit, viginti septem Authorum opiniones diversas proponit, omnes ceu insufficientes refellit, tandem suam sententiam subjungit & statuit, æqualitatem & certam proportionem caloris nativi & humidi radicalis, communem esse causam. Si ista ratio locum haberet, tum illi abstinentes, à primâ statim nativitate, vel Infantia haud opus habuissent alimentis, hoc autem redarguit Expe-

rientia, quin in adultiori demum ætate, quidam à cibis sibi temperare cæperunt, & in aliquem morbum lapsi, edendi desiderium perdiderunt. Erit igitur causa morbosa, non à Natura insita. Dum homo sanus degit, totius corporis moles in perpetuo est fluore, quem calor insitus excitat, cum consimilis altera substantia, pro eâ, quæ defluxit, restituitur, successivè evaporaret ac dissiparetur corpus universum: ne autem id contingat, requiritur ejus, quod resolutum est, per assumpta alimen-

ta instaurationio. Sin verò more insolito, quidam diuturnam sustinuerunt inedia, quin causæ etiam haud vulgares reconditæ, rationi est consonum, quæ triplices mihi videntur, in Natura investigandæ, relictis hyperphysicis. Prima causa reputanda, humidum fixum ac stabile, quale pituita in vasis, vel solidâ substantiâ redundans, peculiari modo, disposita, calor in illa depascenda debilior, & iusta inter duo illa proportio in agendo & resistendo.

Secunda causa æstimanda, *στένωσις* pororum cutis angustia, oclusio seu constipatio. Cum enim cutetenus semper fiat per *ἀδύνησις* ac insensilem transpirationem, evacuatio, tantundem per alimentum ingestum reponendum, quantum effluxit, aliàs totum corpus contabesceret. Si nihil resolveretur, nulla foret assumendi alimentii necessitas. Cum nutritio nihil aliud sit, quam evacuatorum repletio. A ratione haud alienum, in quibusdam, talem humorem qui vim habeat narcoticam, per totum corporis habitum, dispersum, meatus omnes occludentem, & resolutionem prohibentem. Prout contigit Apolloniæ Schreieræ Helvetiæ, ultra septennium abstemiæ, cui totius corporis cutis ad eò insensibilis reddita, ut muscæ insidentes non perceperit. An huic meæ sententiæ adstipulatur, historia illa, de populis Lu-

comoriis, ulterioris Sarmatiæ regionem incolentibus, qui quotannis, tempore brumali 27. Novembri, velut hiundines & rana, obrigescunt, quasi exanimæ jacentes & redeunte post vere 24. Aprili, denudò reviviscunt, tot mensium intercapedine, sine ullo cibo, perdurantes, cum à *σπέρματι* seu circumstante frigore, omnes totius corporis meatus constipati, ut nihil penitus exhalare queat, calor autem insitus ad interiora profugus, tamdiu concentratus subsistat, dum jubare Solari redeunte, rectiores radios demittente, sulcatus, & poris referatis, à centro ad circumferentiam, revocatus, sua munia obire incipiat.

His adjungenda causa haud potestrema paralytis ventriculi, seu *ἀναισθησία* ac insensibilitas.

Cum enim corporis substantia continuò diffluat, & semper venæ vicinæ sibi propinquis, eliciant materiam, ad instaurationem deperditi convenientem, exin succedit appetentia naturalis, tandem cum ad ventriculum ventum, venæ exinantiæ, è chylo exugentes succum alimentalem, non ferentes morsus molestiam, orificium ventriculi vellitantes, appetitum animale concitant ad cibum capiendum. Cum autem os ventriculi paralyti occupatum, & facultas sensitiva sublata, quo minus famescere & cibum appetere, valeat. Si autem deficiat edendi

edendi cupiditas, nullus venarum
fuetus succedit, nullus appetitus ani-
malis in ventriculo emergit, nec na-
turalis in habitu corporis efflore-
scit, exin nullò opus erit alimento-
rum ingestione.

Si argumentum capiendum ab
exemplis eorum, qui diu abstemii,
in plerisque phlegmaticos redun-
dasse humores, fides historica pro-
bat: quin & Naturæ frigidæ achu-
midæ seu phlegmaticæ, omnium
diutius jejunium, tum in sanitatis,
tum ægritudinis statu, ferant, indu-
bium, cum calor debilior minus
aptus ad digerendum ac resolven-
dum. Et si haud negandum, quin ex
illis abstinentibus reperti, Naturâ
melancholica præditi, ob id cau-

sa non imputanda, humori me-
lancholico, cum melancholici ut
plurimum voraces, propter calidam
Epatis & Lienis intemperiem, citius
æquo, ex chylo, per venas mela-
ricas, succum alliciant & attrahant:
tum etiam, cum in illis accumulati
spiritus acidi vitriolati, attenuantes
& orificium ventriculi stimulant,
ad cibum capessendum, inspellunt.
Accedit, quod Melancholici pitui-
tosus etiam scateant humoribus. Exin
clarefcit, si ulli humori sit assignan-
da causa diuturnæ inediæ, eam acce-
ptam ferendam pituitoso sed pecu-
liari ac singulari modo disposito, ra-
tioni humanæ impervio. Nî fortal-
sis aliquis etiam Genius superveniat,
& sua ludibria exerceat.

OBSERVAT. VII.

*De πνευματικῶν casus singularis, cui sat diu duranti,
hydrops successit,*

DN. Theobardus Pastor Lutzhu-
sanus 62. annorum, complexio-
nis phlegmaticæ, per aliquot menses
πνευματικῶν, pœnè assiduâ salivatione
diu noctuque perseverante, molesta-
tus, cum ipse materiam illam à capi-
te prodire putaret, ego autem ex
ventriculo eam ascendere observa-
rem, cum ἀδύνατον, tantam copiam
intra paucas horas, non unius li-
bræ, aquosorum & pituitosorum
humorum quantitatem exspuendo,

à capite vel cerebro profluere, cum
nec ipse, rem exactius observans,
exin quidpiam descendere sentiret.
Quod autem tam exundans serosæ
& pituitosæ materiæ, diu & noctu
infestantis rejectio, ex ventriculo
proveniat, velut lacuna pituitæ, vel
exin patescit, cum per 2.3. horas à
cibo ac potu ingesto, dum conco-
ctio peragitur, præcedente lipothy-
miâ, copiosior materia sursum con-
tendat, & per os effluat, non conti-
nuò,

T

nuò,

muò, sed sensum & per intervalla, in-
super cibi inappetentia & sitis mo-
lesta.

Consimilem casum ego nunquam
antea vidi, nec in ullius Medici ob-
servationibus consignatum reperi.

Dum causarum investigationi sum
intentus, etsi primà fronte tam mul-
ta salivæ ac sputi generatio, suam ori-
ginem habere, existimari queat, à
vaporibus ex ventriculo humido &
imbecilliore elevatis, & cibariis as-
sumptis indigestis ac corruptis, sur-
sum elatis ac coagulatis, & ad os per
œsophagum evehctis. Etsi ista con-
templatio Rationi consona, sed haud
videtur sufficiens, cum æger pauca
cibaria assumat & vinum sat bonum
hauriat, ut *ἀλόγως* tantam superflui-
tatum copiam exin resultare, tan-
dem artificiosa conjectura me eò de-
duxit, ut statuerim materiam illam
aliundè scaturire, & regurgitare ac
restagnare ex vasis hypochondria-
cis, & in ventriculum se insinuare, è
quibus se extorquens, dum effluit,
angustiam & lipothymiam concita-
re solita, & æger ipse præcedentem
horboryguum percipiat. Cum mens
mea speculabunda, ista plausibilia
judicaret, non tamen succurreret
alicujus probati authoris testimo-
nium, vel suffragium, idem sentien-
tis: re ultro citroque pensitata, de-
prehendi Senertum (tract. de Scor-
buto) mihi *ὁμόψυφος* & adstipulan-
tem in Scorbuticis tam copiosæ sali-

vationis causam provenire asseren-
tem, à sero & aquâ illâ, quæ chyli di-
stributioni inserviat, & *ὄχημα τῆς τρο-
φῆς*, vehiculum nutrimenti, ab Hip-
pocr. nuncupata. Illam igitur ma-
teriam à Liene effundi in ventricu-
lum, præsertim per vas breve & ve-
nas vicinas, hac ipsa de causâ, & alios
melancholicos, Screamores & Saliva-
tores esse: quin & hæc causâ ad a-
mussim in illo ægro locum habeat,
indubium arbitror.

Ad molestiam illam abigendam
& humores phlegmaticos cum sero-
sis dimovendos, primò ordinatum
hydromel laxat.

℞. R. Enul. fœnic. Garyo. an. ʒij.
herb. abs. rom. card. b. hyss. meliss.
anth. a. p. j. fol. sen. El. s. s. ʒx. agar. rec.
tro. ʒiij. R. Jalap. turb. al. gumm. an.
ʒij. gal. min. ʒj. sem. anif. ʒij. cum
sind. al. f. sac. pro Mens. hydr.

De quo alternis matutinis quart. ʒ.
sumat. Cujus beneficio licet copiosi
humores serosi & pituitosi evacuati,
sine tamen notabili levamine.

Post præscriptæ pilulæ stomacha-
les bis in septimanâ exhib.

℞. Mas. pil. de succino Craten. ʒij.
Extr. Panchymag. Crollii. ʒj. cum
aq. abs. f. p. 30. pro 2. dof.

Istas commendavit, sibi pluri-
mum contulisse.

Cum aliquando per totam no-
ctem ingenti ventris cruciatu exagi-
tatus, nec exactè de causâ constaret,
doloris sopiendi & evacuandi gra-
tia hoc exhibitum.

℞. Mann. calabr. El. zvi. dif. in jusc. Gall. cochl. 3. cui ad ol. amygd. dulc. rec. ʒiij. M.

Cum magno levamine alvus soluta inspectis excretis, pœnè manipulus exiguarum spinarum pisciculorum, quos præcedentibus diebus comederat & illas unâ deglutierat, depræhensus, exin Sorex ille, tantam torturam inferens, innotuit.

Pro ventriculo corroborando, usus:

Elix. Propr. Parac. gut. 6.7. cum jusc. cal. Gall. vel vino.

Bis in hebdomade tanto cum emolumento, ut lipothymia stomachica recesserit, & major tenacis phlegmatis copia attenuati, per os processerit.

Ordinata tragea singulâ matutinâ cochl. parum super crusta panis albi rosti vino inebriati, usurpanda:

℞. Spec. arom. Garyo. diagal. an. ʒiij. diaxyl. diambr. an. ʒj. Nuc. musc. cinnamo. macis. an. ʒß. sac. fini ʒiij. f. Tr.

Exin cibi fastidium & sitis remissit, sed πρὸς λιγνῶς restitit, rarius tamen & minori copiâ infestans. Pro parcendis sumptibus, cum Pastorum paganorum reditus sat tenues, experiri placuit ἐπιπέριος exigui precii. ℞. Herb. abs. rom. card. b. saly. a. m. j. macer. in vino, de quo cyathum cal. per aliquot matutinas hausit, id ventriculo plurimum contrulisse animadvertit, πρὸς λιγνῶς mul-

tum diminuto. Cum querela de abdominis duritie & inflatione, tumore pedum accedente.

Hic pulvis præscriptus cum ʒiijß. hydrom. simpl. sumendus. ℞. R. Mech. al. ʒß. crem. Tart. ʒß. f. p.

Copiosa exin cholera vomitu rejecta, & sat magna saburra vitiosorum humorum per alvum excreta, tam facilis erat solutionis, & multum à tam simplici medicamento, levaminis.

Cum abdomen turgidum remaneret cum pedum intumescentiâ, ut hydropis suspicio præ foribus, ordinatum:

Ol. still. fœnic. gut. vi. cum cochl. 2. jusc. Gall. cal.

Multum phlegmatis expectorum & copiosa urina provocata, cum abdominis residentia,

Pro inappetentiâ & sitis molestiâ, ut conjectura rufiduos humores biliosos:

℞. R. Jalap. ʒß. Rhab. El. ʒj. crem. Tart. ʒß. f. p. cum ʒij. hydromel. simpl. exhib.

Ët si vix quadrantis horæ intervallo post assumptionem, vomitus redditum, non minus semihoræ spacio post operari cepit, sursum & deorsum, copiosa biliosorum & serosorum humorum excretio subsequuta, non tam vi medicamenti, sed redundantia corruptorum humorum, irritata Natura, exin tumor ventris refedit, sed nullam constan-

tiam præstitit, quin ob resistentem
~~xxxxxxx~~ viscerum secundæ con-
 coctioni inservientium, vitiosi hu-
 mores repullulantes, abdominis &
 pedum intumescenciam denuò con-
 citarint, indubia hydropis præludia.

Sed cum æger sibi visus commo-
 dius habere, Ulmâ discedens ad suam
 parochiam se recepit, suo munere
 aliquandiu functus, at tandem asciti-
 cus evasit, abdomine, scroto, pedi-
 bus, indies magis intumescencibus.
 Cum illius uxor 14. dierum spacio
 exacto, Ulmâ rediens id mihi signi-
 ficasset, & opem medicam implo-
 rasset, cui respondi, animum meum
 promptum ac benevolum ad feren-
 das suppetias, sed non esse in Medici
 manu Naturam & morbum, ad
 nutum habere obsequentem, cum
 ultra 26. annorum decursum mea o-
 perâ, usus in multis gravissimis pa-
 thematis, semper exoptato successu,
 sed jam instare fatalem ex hac vitâ
 migrandi terminum, cum hætenus

in rem accommodata administrata
 remedia, morbus tamen tam contu-
 max non cessaret, etsi symptomata
 aliquoties remissiora visa, exin ar-
 guendum, viscera interiora corru-
 pta, vel hecicâ intemperie affecta,
 ut nulla restitutionis spes residua.
 Mihi dolori, tantam pervicaciam
 morbi, ut auxilium ferre haud sit in
 meâ facultate, si abnuat fidem meo
 prognostico, per me sit liberum, a-
 liorum experiri consilia. Exin à me
 discedens ad maritum reversa, meam
 sententiam exposuit, & cujusdam
 pagani Balneatoris operam adhi-
 buit, qui cum illum curandum susce-
 pisset, & quendam pulverem pur-
 gantem obtulisset, eo tertiâ vice as-
 sumpto, eodem die, quo accepit, in
 hypercatharsin incidit, & aquosis
 humoribus in copiâ proruentibus,
 derepentè ac inopinatò, per resolu-
 tionem spiritum vitalium, absque
 ullo roncho, expiravit.

De Hydropè,

OBSERVAT. I.

De Hydropici ascitici defuncti, casus peculiaris & rarissimus.

Um Reverend. & cele-
 bratis. Theologus Dn.
 D. Conradus Theodo-
 ricus, Superintendens

Ulm. per aliquot annos fa. cocele te-
 sticuli dextri affectus, cum tumore
 pedum, tandem supervenit asthma,
 cui successit hydrops ascites. Etsi tri-
 ga Me-

Lang. Epi. a. ʒj. fac. cand. al. ʒij. M. DEO sit laus inspiranti talia re-
 ꝛ. Sp. diamb. diamof. d. diaxyl. an. media, quæ repentinam attulere sa-
 ʒij. conf. alker. ʒj. ol. stil. macis. succ. lutem.
 a. gut. ʒ. fac. in aq. ros. & laudiff. ʒ4.
 f. R.

De morbis infimæ regionis, seu abdominis,

De ventriculi imbecillitate,

OBSERVAT.

*Remedium singulare ex Bals. fœnic. si causa frigida
 & flatulenta.*

IN ventriculi affectibus à causa frigidâ & flatulenta concitatis, Balsamus fœniculi juxta descript. Dn. D. Hortii, suo merito est commendandus. Quædam fœmina primaria hunc Balsamum præ omnibus aliis ordinatis, sibi contulisse prædicabat. ꝛ. Bals. fœnic. ʒj. ol. macis. gut. ʒ. M. pisi mag. cum jus. cal. vel plus.

OBSERVAT. I.

De dolore immensi ventriculi,

Cum Nobiliss. ac Strenuus Dn. Gallus à Teuffenbach / in Styriâ superiori, immenso dolore ventriculi torqueretur, aliis frustraneis, cum animadverterem corpus plethoricum, & Naturam melancholicam, conjectura dum quærela de ardore, ne subsit inflammatio, venam aperendam consulo, obsequium præstitum, exin dolor, instar incantamenti, ilicò conquievit, nec opus erat aliis præidiis. Exin etiam perspicuum, quantum momenti conferrat causæ morbificæ cognitio.

OBSERVAT. II.

De dolore circa regionem ventriculi punctorio,

UXor Dn. Michaelis Clausii Ulm. dolore punctorio circa regionem mercatorii ordinis conquesta de ventriculi, præsertim si anhelitus trahen-

trahendus, aut respirandum, cum causa ignota, nec artificiosa conjectura assequenda, ad dolorem demulcendum, anodynum exhibendum duxi.

℞. Ol. amygd. rec. ꝑiiss. cum jusc. Gall. cal. exh.

Res stupenda intra tres horas, acicula per vias urinales, unâ cum lotio, excreta, cruciatus disparuit. Quâ occasione illa intra corpus devenerit, omnes latebat. Deo sit laus, qui tam conveniens suggestit remedium.

OBSERVAT. III.

Filia mea Anna Maria 30. ann. ingenti dolore totius abdominis, profundas etiam partes occupante, exagitata, ex causâ frigidâ, per totam noctem discruciante omnia medi-

cameta averfata, ægrè sibi persuaderi passâ, ut assumeret 4. s. gut. ol. still. carvi. cum jusc. Gall. cal. vix quadrantis horæ spacio post, clamorosus ille cruciatus recessit.

OBSERVAT. IV.

Filia 15. ann. Generi mei Dn. Joh. Eitelii Neubrunneri ab Eisenburg / sævo dolore ventriculi exa-

gitata cum ejulatione & pœnè desperatione, exh. gut. v. ol. still. carvi. cum jusc. cal. coch. 2. ilicò liberata.

OBSERVAT. V.

Filia mea Rosina Catharina Virgo, ingenti dolore per intervalla, præsertim à sumpto cibo, ad scapulam se extendente, infestata, conjeci causam hæere in ventriculo, pro-

pter sympathiam orificii superioris alligati septimæ dorsi vertebræ. In primis contulit ol. succ. rect. gut. v. cum jusc. vel aq. melis.

OBSERVAT. VI.

Filia 12. ann. Dn. Christ. Clausii, mercatoris Ulm. ventriculi anxietate & dolore diu exagitata ex causâ frigidâ, ordinatum hydromel.

laxat. sed absque fructu: exhib. ol. succ. gut. v. cum jusc. cal. per dies aliquot convaluit.

OBSERVAT. VII.

Vidua 80. ann. Dn. Georgii Mülleri, mercat. Ulm. dolore ventris diu molestata, conjectura à fla-

tulentâ materiâ exoriente à pituitoso humore.

℞. R. Enul. fœnic. caryo. pol. q. a. ꝑij.

a. Zij. herb. beton. meliss. hyss. anth.
 abs. rom. a. m. b. fol. sen. Zij. agar. rec.
 tro. Zij. Rhab. el. Zij. cinnam. Zij. gal.
 Dij. cum lind. al. f. fac. pro ment. vini.
 Sed inprimis contulit sp. absinth.
 comp. cum vini haustu.

Pro virium confortatione:
 R. Confer. Ros. lyl. Zij. conf. alk.
 Dij. spir. Ros. Zij. ol. cinnam. gut. 4.
 M. ℥. Syr. d. cinnam. ʒij. syr. d. cort.
 citri. Zij. aq. cinnam. ʒvi. M.

OBSERVAT. VIII.

SAmuel Clausius 8. ann. Filius Dn.
 Jacobi Senatoris Ulm. circa ven-
 triculi regionem & sub utroque hy-
 pochondrio dolore quotidie repe-
 tente, per aliquot horas durante, in-
 festatus. Primo ordinavi:

R. R. Enul. angel. zedo. an. Zij.
 herb. abs. card. b. scord. hyss. a. m. b.
 fol. sen. ℥. Zij. agar. tro. Zij. Rhab. El.
 Zij. Jalap. ʒ4. crem. tart. Zij. gal. ʒ2.
 cinnam. ʒj. pro Menf. hydromel.
 alternis diebus quart. b.

Et si videretur ab illius usu, ali-
 quando à dolore immunis, sed cum
 rediisset, & requisita mea presentia

ad causam investigandam, ea mihi
 innotuit, dum ex ipsius aegri relatio-
 ne percepi, se actuale frigus interius
 sentire, ex in conjectura, dolorem il-
 lum concitatum à *divergeria* frigidâ,
 flatuum esse & rice, ad eam corrigen-
 dam & flatulentam materiam resol-
 vendam: Exh. ol. stil. carvi gut. ʒ6.
 cum jus. cal. per aliquot matutinas.

Etiam isto pul. oblato:

R. Rhab. ʒj. R. Jalap. ʒij. crem.
 tart. ʒb. f. p. exh. cum hydromel.

Exterius apl. R. Lad. El. G. Ta-
 cam. a. ʒvi. dif. & extend. alutæ pro
 scuto stom.

De nimia cibi appetentia.

OBSERVAT.

Cujusdam Doctoris Ulm. infan-
 tulus masculus bimulus in cunis
 adhuc jacens, ventre solo intume-
 scente, cæteris membris tabescenti-
 bus, etsi valdè vorax, fame non na-
 turali molestante, ut vix exaturan-
 da, exhib. syr. ros. sol. per alvum ex-
 cretâ materiâ copiosâ quasi puru-
 lentâ, in integrum est restitutus, de
 cuius salute desperatum.

Vomitus chronicus cibariorum.

OBSERVAT.

DN. Theobardus, tertiæ Classis Gymnasii Ulm. Præceptor, ultra qua-
 S drien-

driennium ciborum vomitu molestus, ob imbecillitatem ventriculi ab intemperie frigida, causato, aliorum Medicorum & medicatricum operâ frustrancâ, feliciter à me est restitutus.

℞. M. Pil. d. Hier. cum ag. d. succino, assaier. a. ʒj. cum aq. absf. f. p. 27.

℞. Sp. aromat. Garyo. diaxyl. a. ʒj. Nuc. musf. ʒβ. mac. caryo. cinnam. a. ʒj. fac. al. ʒ4. f. Tr. exh. cum crusta panis tost. vino mad.

℞. Ol. absf. ʒj. nard. mast. ment. a. ʒβ. Nuc. musf. expressf. ʒ4. M.

℞. Cer. stomach. Gal. ʒj. Lad. cl. ʒβ. M. ext. alutæ pro scuto stom.

De ventriculi angustia,

OBSERVAT. I.

Nobil. Virgo Maria Elisabetha Claudia de **Welden** / in **Lapheim** / diu pallida cum magnâ ventriculi angustia, aliis frustrancis.

℞. R. cich. fenic. tulci asper. an. ʒij. herb. absf. rom. centaur. min. card. b. hyss. chamædr. chamæpit. culc. a.

m. β. Rhab. cl. ʒβ. Rhapont. veri. ʒij. cinna. ʒiβ. cum sind. al. f. fac.

Pro quart. ʒj. vini. Primo haustu quart. β. assumpto, materiam viscosam ac mucilaginosam, pugni magnitudine vomitu rejecit & sospes evasit.

OBSERVAT. II.

Quædam fœmina plebeia ex ventriculi imbecillitate, magnam sensit angustiam, cum resolutione virium.

℞. Ol. absf. ʒβ. ment. nard. mast. a. ʒij. ol. nuc. musf. expressf. ʒj. M.

℞. Cer. stom. Gal. q. β. ext. al. palmæ manus latitud. cum sind. rub. interpass. f. scut. stom.

Deprædicavit exin vires restauratas, corroborato scil. ventriculo.

De angustia chronica ex hypochondriis sursum ad ventriculi cor & cerebrum pertingente.

OBSERVAT.

Cum Theobaldus **Schwartz** / Juris Studiosus, Filius Archigrammat. Ulm. ex Academiâ Altorfensi domum reversus, chronico

affectu detentus, qui ab illius loci Medicis propulsari non potuit. Erat querela de insigni molestia & angustia, sub hypochondriis incipiente, sursum

furfum ad ventriculum, cor & cerebrum repente, quotidie per interval-
la recurrente, erat suspicio à corruptis humoribus in mesenterii venis delitescens, exoriri vapores effluantes ad illas partes, eas vellicantes. Cum meum expetiisset consilium, ad vitiosos humores eliminandos, præscripsi primò pilulas, post vinum med. laxat. at sine profectu, quin symptomata perseverarent in pristino statu, cum animadverterem purgantia parum proficua, ratus, adesse quandam *δυσκολλησις* viscerum concoctioni inservientium, contra-

cta à potu cerevisiæ illic consueto, ad illam corrigendam.

℞. Sp. aromat. caryo. diagal. dianif. diaxyl. a. ʒʒ. diamb. ʒij. sac. fini. ʒij. f. Tr. Manè & vesperi cochl. cum crusta panis tosti vino generoso, vel malvatico imbuti.

Liber ac inamunis à tantâ molestiâ evasit. Exin luculentum capiendum exemplum, plerosque morbos solis pharmacis purgantibus non cedere, *νὴ κακοπραγία* viscerum interiorum, quorum culpa humores vitiosi generantur, emendari queat, omnem Medici conatum esse irritum.

De Passione cholericâ funesta,

OBSERVAT.

Illust. ac Generosi Dn. Leopoldi ab *Herberstein* / Generosa conjunx Baronissa de *Madrus* / 60. excedens annum, in metropoli *Judenburgensi* superioris *Styriæ*, suum habens domicilium, cholericâ passione gravissimis symptomatis stipata decubuit, viridi ac virulentâ bile in tantâ copiâ deorsum, sed inprimis sursum per os re cta, ut admirationi, ubi tam ingens saburra vitiosorum humorum reservata, dum Natura pravâ eorum qualitate extimulata, ad excretionem, conjectura oborta, totam mesenterii regionem, iis farctam ac repletam, nec à ratio-

ne alienum, quin ex totius corporis venis confluerint etiam humores corrupti, ob debilitatem facultatis recenteris. Consimilem casum commiseratione dignum, observare mihi antea non contigit. Ego cum alio quodam Medico Italo in subsidium accersitus, etsi pro nostris viribus Naturæ periclitanti, suppetias ferre, in propulsando tam gravi morbo, anniteremur, sed instante fatali vitæ termino nostra opera erat frustranea, quin Ill. ægra, relicto terreno hoc domicilio, demigrare coacta, in ædes superas à cœlesti Janitore reserandas.

Sanguinis vomitus enormis lethalis.

OBSERVAT.

Um Dn. M. Andreas
 Herrenschild / Gy-
 mnasii Ulm. Metaphyl.
 Professor, Naturæ san-
 guineo-melancholicæ,
 quosdam balneantes, in Thermis
 Dalsingensibus, visitasset, & vini lar-
 giori hauſtu se exhilarans & vesperi
 tardius, Sole jam vergente in occa-
 sum, domum repetens, celeri gradu,
 ne clausis portis, urbe excluderetur,
 eò contendens, insigni aëris æstu, vi-
 ni copiosiore potu, & corporis vali-
 diore motu, massa sanguinea incale-
 scente, in sanguinis vomitum exun-
 dantem incidit, ad mortem usque
 perseverantem. Ipso vitâ functo, ca-
 davere reserato, interiora viscera ita
 depræhensa disposita. Epar in gib-
 bosâ parte passim scirrhis obsessum,
 coloris lividioris, repertum: vesicu-
 la fellea subiecta grandior solito &
 copioso humore bilioso, conferta
 apparuit: Lien sat magnus coloris
 sanguinei, sine ullâ labe conspicuus.
 Illud autem unice mihi erat admira-
 tionem, in totâ venâ cavâ & arteriâ ma-
 gnâ, in lumbis recumbentibus, ne-
 quicquam sanguinis repertum, in
 aliis etiam valis nihil, præter quas-
 dam mucilagines tantillo cruore im-
 butas, observatum. Ni ego *ἀπορίας*,
 vix mihi persuaderi passus fuissẽm,
 id *διότι*, Naturam ad eam extremi-

tatem redactam, ut totalem massam
 sanguineam, velut suum thesaurum,
 dimittat, eâ penitus privatâ ac dispo-
 liatâ. Et ita tam ex venoso, quàm ar-
 terioso genere, sanguis evacuatus, ut
 nihil reliqui manserit, è venis cras-
 sior & nigrior per intestina ac seces-
 sum, exitum quaesivit, ex arteriis au-
 tem rubicundior ac floridus ceu le-
 vior sursum contendens, ad ventri-
 culi regionem delatus, per vas breve
 arteriosum vomitu redditus. Et si
 vena coronaria in ventriculo nonni-
 hil turgidior visa, ut exin sanguinem
 regurgitasse, conjectura captanda:
 Cum autem non modo venosus, sed
 & arteriosus sanguis vomitu re-
 ctus, id rationi haud consonum. Quin
 potius, cum quintuplo plures arte-
 riæ à splenico celiacæ ramo (pro-
 ut Adr. Spigelius in suis Anatomicis
 tradit,) prodeuntes, in primis gastri-
 ca & vas breve arteriosum, & ad
 ventriculum pertingentes, compe-
 riantur, plausibilis videtur, exin
 tantâ sanguinis rubidi ac floridi co-
 piam, in ægro illo promanasse. Haud
 absolum rem illustrare exemplo
 anatomico ex Valuerda de prompto,
 de cardinale Cibone, qui sanguinis
 per vomitum rejectione extinctus,
 cum Medici, aperto cadavere, cau-
 sam effluxûs inquirerent, ventriculo
 compresso, conspexerunt Lienem
 turge-

ga Medicorum illi curando inferviret, tamen morbus erat tam contumax, ut nullis cederet praesidiis. Usus hydragogis variis.

℞. Magist. Jal. ℥j. mag. Gumm. Gamandr. ℥℞. syr. cinna. ℥ij. M.

℞. Extr. Mech. al. ℥j. cum vino, parca purgatio secuta. A nullo purgante, major copia serosorum humorum exterminata.

℞. R. Mech. al. ℥4. Rhab. el. ℥ij. El. scam. gr. 4. crem. tart. ℥℞. f. p. cum hydromel. Vel

℞. Mech. al. ℥4. El. scam. gr. 7. crem. tart. ℥℞. cum hydromel.

Pro asthma cum mundif. & abstergendam materiam phlegmaticam, hoc praestans depræhensum, ingens copia per tussim rejecta.

℞. Aq. asthma. ℥4. aq. hyll. scab. a. ℥j. sac. cand. al. ℥℞. M.

℞. Oxymel. scyl. ℥ij. ol. sulph. ac. gut. vi. M.

Dec. Chin. & sarf. paril. administratum, sed absque levamine, indies magis abdomine intumescente, ipso etiam seroto in tantum tumorem levato, ut ad 20. lb. pondo aestimaretur, & in lecto cubare nequirit, quin in sellâ, formâ hemicycli, die noctuque sedere coactus, seroto vasculo imposito, spongia magna vino calido imbuta & expressa, involuto.

Cum autem Dn æger ex fatali dispositione ex hoc Mundi theatro demigrarit ad superos, divina speculaturus, optandum, ut à propinquis

licentia concessâ, cadaver rescandi & in abdomine inquirendi, qualiter viscera eò loci contenta fuerint disposita opera precium fuisset vel hac potissimum de causâ, cum per totius morbi decursum, facies plena & color vividus conspicuus ad rubedinem vergens, ut hominis sani formam repræsentaret, pectus & brachia carnosa observata, ut ex in dubia conjectura captanda, ipsum Epatis *πνεύματα* haud vitiosum, quin facultas sanguifica suo munere functa, eò magis, cum in supernis partibus nulla *αρεσκία* animadversa, proin facultas nutriens inculcata arguenda, secus quam in aliis hydropticis, evenire solet, in quibus vultus luridus apparet, & superiora membra marcescunt, abdomine & pedibus turgescuntibus. Huic conjectandum, istam hydropsin, qua ille sublatu, non primariò ex læsâ Epatis functione, à *δυσχερσία* frigidiorè seu defectu caloris, vel scirrhosâ ipsius dispositione, concitatam, ut *δυναμὶς αἰμαλιωσιμὴ* haud magnoperè debilitata, quin potius à scirrhis in mesenterio, pancreate, omento (dum etiam de abdominis duritie esset querela) hærentibus, & *ἀνάδοσι* seu distributionem seri impediens, hydropem illum causatum, à ratione haud alienum. Etenim cum materia liquida ac potulenta (eam Hippocrates *ὄχημα τῆς τροφῆς* vehiculum alimenti vocare est solitus) ad chyli distribu-

stributionem inferviat, quæ ubi suo munere perfuncta, non amplius in venoso genere remanere debet, quin à venis emulgentibus attracta, & ad Renes delata, per ureteres ad vesicam amandata, eliminanda. Serositatis illius *ἀναδωρί* interceptiunt scir- rhi in abdomine contenti. Utriusque mea conjectura congruat cum experientia, ipsa *ἀνορέσια*, beneficio anastomix, id manifestare potuisset, si aperto cadavere, interiora viscera rimanda, quomodo comparata. Sed invidia Fati id denegavit.

OBSERVAT. II.

Consummatus & desperatus Hydropicus asciticus restitutus.

CUM Nicodem^o Herrenschild/ in Gymnasio Ulm. Philosophia Studiosus, hydrope ascite consummato laborasset, siti ingenti insigni totius abdominis tumore, crurum amplitudine, seroto immenso ad capitis magnitudinem, ultra 4. septimanas in lecto supinus die noctuque recumbere coactus, ut ne minimum se commovete potuerit. Pro desperato ac conclamato habitus, nec ego magnam restitutionis spem conciperem, præsertim cum ipse in assumendis remediis valdè refractarius, per totam meam jam supra 76. annorum ætatem, nullus mihi obtigit, qui abhorreret ac respueret ea medicamenta, quæ vel pueri citra nauseam, imò cum voluptate assumerent. Cum si quid pharmaci hauriendum, in forma pil. expeteret, curavi hydragogas præparari.

℞. Alo. epi. ℥j. gr. 15. G. Gamandr. pul. & cum vino malv. diff. & lavi-

gati. gr. 45. diagr. eodem modo præp. ℥β. G. ammon. gr. 45. Tart. vitr. gr. 15. cum syr. ros. sol. f. M. De qua ℥. gr. 15. f. p. 7.

Aliquoties reiteratæ, singulis vicibus copia serosorum humorum evacuata, sed ventris tumore, ne minimum subsidente, exin de felici medelæ successu, eram valdè ambiguus, eò magis cum Patiens Medicorum dictis haud obsecundans. Exin me contuli ad externa præsidia: abdomen infra umbilicum bis in die cal. inungendum curavi.

℞. Ung. de arthanita. ℥vi. agrip. ℥iij. M.

Pro seroto aquositatibus repleto ad eas resolvendas ac discutiendas, mirabilem effectum præstitit, catapl. ex cochleis contulis cum testis, asperso pul. stercoris capr. & sem. carui.

Exin quotidie copiam serosorum humorum promanare cœpit, qui jam

jam putrilaginem conceperant, id ex insigni fœtore innotuit, ea proluvis perseveravit per aliquot septimanas, dehinc tumor crurum & scroti majori ex parte resedit, sed ventris & abdominis intumescencia fixa ac stabilis permanfit, id admirationem peperit, cum tanta saburra vitioforum humorum per scrotum, emissa, abdomen pristino in statu permanfisse. Tandem vix magno labore ægro persuadere licuit, ut assumeret seq. pul.

℞. Magist. G. Gamandr. gr. 7. Tart. vitr. ʒj. f. p. cum ovo forbili exh.

Exin tam optatus successus, ut per os ac vomitum ultra mensuram

aquositatam ejecta, insimul per secessum consimili materiæ copia excreta, ut & totus venter detumescens redierit ad naturalem statum, & revocatus sit ille, qui jam in orci faucibus hætere existimatus, in vitam.

Pro potu usus:

Vino Juniperio, dec. sem. anisi, fœnic. carvi. a. cochl. parvum, R. petrof. ʒ. pro ʒ. Mens. aq.

Ultra annum sospes permansit, sed postea ex inordinatâ dietâ, præsertim copiosiore cerevisiæ nauustu, denuò recidivam passus, omnia medicamenta aliis suavissima averfatus, vitam cum morte commutare e& coactus.

Ad Dn. D. Heldium Collegam.

Mihi in votis, ut Patiens noster inobediens saluari nostro consilio, & animo ad opitulandum benevolo, obsecundasset, fortassis ex imbre siccitatem facere, & divinâ aspirante gratiâ, ab aquâ intercute immunem reddere, prout ante sesqui annum contigit, licuisset. Recidit mihi in memoriâ historia (author Philostratus de vita Apollonii) de quodam adolescente Assyrio, qui delitiis assuetus & Ebrietate gaudens, ex afortiâ, hydropisim contraxit, in templo Æsculapii medelam petens, ab eo neglectus fuit: id agrè ferens, graviter in illum est investus, ob de-

negatam operam: Exin ipsum affatus per insomnium, ut accederet Apollonium, spondens salutem. Exin dicto audiens convenit Apollonium & Dei mandatum exposuit, qui sanitatem quidem promittat, sed non præstet, quærens num quidpiam adjumenti ab ipsius sapientiâ sperandum, id dedit responsi: quod Æsculapius sanitatem volentibus tribuere sit solitus, ipse autem sanari nolit, quia ea faciat, quæ morbo augendo inserviant, delitiis enim disfluat, abdomini indulgeat, & pœnè corruptis intestinis & aquâ redundantib⁹, cibos quasi lutum superinfundat.

Ex

Ex ista conversatione adolescens ille collegit, suam intemperantiam in culpâ, quò minus restitui queat: deinceps continentior factus, & præceptis obsequium præstans, perditam recuperavit valetudinem.

An non hydropicus noster illi adolescenti comparari potest, quoad intemperantiam non autem quoad obedientiam, cum nec in victus ra-

tione, nec in medicamentorum assumptione, imperata faciat, sed suo Genio indulgeat. Quid igitur miri, si nulla restitutionis spes concipienda, quin in cymbam charontis præcipitatus, brevi ad orcum devenendus. Condoleo ob animum tam obstinatum. Sed fortassis instat fatalis emigrandi terminus, ut nulla salutaria monita, locum inveniant.

OBSERVAT. III.

Notabile exemplum restituti hydropici ascitici in lib. i. mearum

observat. de febre Quartanâ rependiendam.

OBSERVAT. IV.

De Fœmina Ascitica singulari felicitate curata.

Uxor cujusdam Theologi Ulm. in summo templo, ascitica, immenso abdominis tumore, quasi gravida jam partui vicina, abhorrenti à medicamentis, aliis frustraneis, præscripsi.

℞. G. Gamandr. cum ol. vitr. præpar. gr. x. man. Chr. cum ol. cinnam. ℞. f. p. exh. cum jusc. pisorum cal.

Exin cum stupore venter detumuit, cum à meridie ægram visitassem, antequam ad limen hypocausti pervenissem, ancilla occurrens hilari vultu, mihi læta nova denunciavit: Dn. D. meam Heram intra di-

midium diem, sanavit: & ipsa post Hera, januâ hypocausti aperta, mihi obviam facta, vultu sereno me excepit: Cum ipsam intuitus, & ego eram quasi attonitus, tam ingentem ventris molem, tam brevi disparuisse.

Aq. cordialis ob suavitatem laudata: ℞. Aq. bor. bug. meliss. lil. convall. capon. l. a. ʒj. ceras. ʒz. cinnam. ʒvi. coral. rub. præp. ʒj. marg. præp. ʒß. bezo. ori. gr. 4. man. Chr. perl. ʒvi. fol. auri fini. j. M.

Aq. odorif. ℞. Aq. cinnam. ros. a. ʒß. odorif. ʒiß. vitæ Fuchf. ʒj. M.

OBSERVAT. V.

Ab anasarca unico pul. liberatus.

Quidam

Quidam Juvenis cælebs, cachecticus, cum totius faciei, ventris & pedum sat magna intumescentiâ, cui ordinatum.

℞. Rhab. El. ℥ij. R. Jal. ℥iij. diagr.

præp. gr. 3. crem. tart. ℥ß. f. p. cum hydromel. exhib.

Exin copiosum alui profluvium subsecutum, ut non parum debilitatus, sed à morbo liberatus & brevi post^{iv}evalit.

OBSERVAT. VI.

Fœmina ab Asciticâ dispositione curata.

Cum Uxor Dn. Danielis Marii, Præfeti ædilitii Ulm. inappetentiâ, oris amaritie, siti ingenti, cum totius abdominis & pedum magnâ intumescentiâ molestata, ut hydropis rudimenta indubia, obvia.

Primò ℞. Rhab. el. R. Jalap. a. ℥ij. diagr. præp. gr. 3. crem. tart. ℥ß. f. p. cum hydromel.

Sat copiosa operatio secuta.

Pro residuo eliminando :

℞. R. Enul. cich. fœnic. an. ℥ij. herb. hyll. abs. card. b. meliss. adiant. utr. a. p. j. fol. sen. f. f. 3x. Rhab. El. ℥iij. Agar. tro. Jalap. a. ℥iij. crem. tart. ℥iij. sem. anif. 3j. gal. ℥j. f. fac. pro Mens. hydrom.

Interius ad corrobor. ventricu-

lum & bilem frenâdam Elix. Propr. Parac. gut. 5. 6. cum 2. coch. jus. cal. per aliquot matutinas.

Tandem: ℞. M. p. assaier. ℥ij. Hier. f. Gal. ℥j. Extr. Panchymag. Croll. ℥ß. cum aq. abs. f. p. 27.

Exin ^{iv}uræ aburgis secuta, per aliquot dies durans, non tam ipsius pharmaci violentiâ, quàm vitiosorum humorum redundantia, qui non raro levi stimulo concitati prorruunt, & ita omni periculo subtracta, vindicata in pristinum sanitatis statum. Cum vini usus adversus, nec alterius rei, decoctum ferret, suasi p. 2. lig. sassafr. bull. levi ter in aq. Mens. 1. Erat proficuum & acceptum.

OBSERVAT. VII.

Virgo plebeia Isnenfis tumore ventris magno lumborum & crurum mole accedente, à summo ad imum pertingente, ut hydropis luculenta vestigia conspicua, pro leuosis humoribus evacuandis.

℞. Rhab. El. R. Jal. a. ℥ij. diagr.

præp. gr. 3. crem. tart. ℥ß. f. p. ex. cum hydromel.

Complures secessus provocati, exin tumores resoluti. Pro reliquiis discutiendis.

℞. Rob. ebulli. ℥ij. Mithrid. el. ℥j. aq. card. b. 32. flor. samb. 3j. M.

In lecto sudet & intumescencia
resoluta. pass. ʒj. sem. anis. ʒj. gal. ʒij. f. sac. pro
Menf. vini diebus alternis quart. ʒ.

Cum interdum pedes denuò in-
tumescerent:

℞. R. Enul. fenic. cal. aromat. an.
ʒij. herb. abs. rom. card. b. hyss. citrar.
anth. a. p. j. fol. sen. l. l. ʒj. agar. tro.
ʒij. Rhab. R. Jal. a. ʒij. crem. tart. ʒj.

Pro potu:
℞. Raf. lig. assafr. ʒj. sem. anis.
fenic. a. ʒʒ. M. De quo ℥. p. 3. leni-
ter bull. in Menf. iʒ. aq.
Feliciter restituta.

OBSERVAT. VIII.

Vidua Dn. M. Andreae Herren-
schmid / Profess. Ulm. inflatio-
ne totius abdominis ingenti cum
magno pedum intumescencia labo-
rans, ut hydrops præ foribus stare vi-
deretur, à *dyoneuola* frigida viscerum

concoctioni destinatorum.

℞. Rhab. El. Mechioc. al. an. ʒij.
crem. tart. ʒʒ. f. p. cum vino.

Sed nihil magis contulit quam ol.
stil. carvi gut. v. vi. cum jus. Gall.
cal. vel vino.

OBSERVAT. I.

*De icteritiâ nigrâ sedissimâ, tandem in hydropem
ascitem, terminatâ.*

Uidam Civis Ulm. hone-
stæ conditionis, 50. anno-
rum habitu corporis me-
lancholico præditus, icte-
ritiâ nigrâ in toto obsessus, cum ar-
dore in ventriculo molesto & oris
amarore infesto, humore bilioso,
per *dyoneuola* eò translato, ob pra-
vam Epatis constitutionem genera-
to. Ad totum corpus à spurcicie cho-
lerico-melancholicâ depurandum,
primò ordinatum vinum laxat.

℞. R. cichor. Enul. Garyo. an. ʒij.
herb. abs. rom. hyss. card. ben. cent.
min. adiant. utr. a. p. j. fol. sen. l. l. ʒx.

agar. rec. tro. Rhab. El. a. ʒij. R. Ja-
lap. ʒij. crem. Tart. ʒij. Jujub. sebest.
a. ʒʒ. gal. min. ʒj. cum sind. al. f. sac.
infund. in vini quart. ʒ. aq. cich. card.
b. an. lb. ʒ.

Sing. matutina quart. ʒ. hausit,
eo absoluto & cum fructu usurpato,
cum restaret ardor in ventriculo,
urinâ valdè croceonigrâ & crassâ
permanente, cum totius cutis auri-
ginosâ ad nigrorem etiam vergen-
tis, infectione. Ad malum penitius
extirpandum.

℞. Gum. Gamandr. gr. 9. conf. ros.
ʒij. ol. still. mac. gut. i. M. ʒʒ.

In

In diluculo assumptis, vix horæ intervallo post vomere cæpit, materia admodum crassa ac crocea rejecta, & alvus copiosè soluta. Cum ardor in ventriculo perseveraret, ad fervorem restinguendum.

℞. Tro. de nitro præp. ʒʒ. syr. è succo pap. errat. viol. simpl. a. ʒʒ. aq. acet. ʒij. fragorum. ʒj. M.

Duo exin secessus causati:

℞. Syr. limon. ʒij. Rib. è succo viol. a. ʒi. M. cochl. r. cum aq. in qua præmad. panis tostus.

Et φλόγῳσι illa remisit. Cum auro tam contumax, ut non cederet, urina etiam ne minimum mutata, quin crassa, turbida, croceo nigra persisteret, calore non naturali, in totius corporis habitu, percepto, & indies magis contabesceret, αἰροσιῶσι cum lipothymia infestaret sequens vinum medicatum præscriptum.

℞. R. cich. fænic. rusci, aspar. a. ʒj. herb. abs. chamædr. cusc. adiant. utr. a. p. j. R. rhapont. veri. ʒij. Rhab. El. ʒiij. pul. chalybis præp. ʒiij. cinna. mo. ʒiij. Gal. min. ʒj. f. Nod. infund. in vini quart. iij. aq. cich. card. b. an. ʒʒ. de quo exhib. ʒʒ. vel 4. cal. per aliquot matut. continuando.

Ex illius usu non modò in lotio magna mutatio observata, non amplius turbido, nec croceo nigro apparente, appetitus diu prostratus surrexit, & viribus collectis, omnia negocia domestica, more hominis sani, expediebat, solâ cutis cir-

cumferentia, visa restare, flavedine tincta. Id consilii suggesti, cum arduus, solis purgantibus præsertim niger, quantum vis accommodatis, arceri vix queat, quin requirantur de obstruentia, hydrotica & diaphoretica, bilem in habitu corporis hærentem discutientia, cum autem adhuc tempus brumale duraret, ad consimilem curam suscipiendam, minus commodum, negotium esse differendum in proximum ver, solis jubare ad nostrum horizontem redeunte, cum ad illa media usurpanda, opus valido exercitio, & vel chalybeata exhibenda, vel acidularum si non Grisebacensium, ob distantiam, ad minus Ibenhusanarum nobis vicinarum, usum in potu & infestis, proposui.

Sed quid contigit, impulsu aliorum, more hinc protrito, si cura non ilicò procedat ex voto, saltum fecit ad alium Medicum, qui spem locans in validissimis purgantibus, ordinavit vinum medicatum, inter cætera laxativa, commixtis ʒvi. Rad. Ellebori nigri, pro mensura vini. Ex illius usu ingentia tormina concitata, per secessum quidem, haud multâ excretionè succedente, sed per vomitum copioso sanguine cum ramentis ventriculi, rejecto, cum magna virium prostratione exin pedes primò intumescere cæperant, succedente post ingenti totius abdominis tumore, hydrops ascites inventus.

Cum tam fortia solutiva; non tantum vitiosos humores evacuent, sed & nutritios succos ac humidum radicale adorianur, colliquando & vires atterendo Naturam adeo debilitent, ut post morbo debellando, haud sufficiat. Et si illa magna violentia vitiosos humores, *αυρη κηρα*, rejiciant, tamen ob residuam *κακοπεπληαν* viscerum concoctioni infervientium, subinde nova regeneratur materia, quae recurrentis morbi causa. Refert Christophorus Guarnonius, Rudolphi II. Imperatoris Archiater, in suis consil. de Sfortia Cardinale Romano, icteritia defuncto, cum cadavere relecto, inquisitio interiorum membrorum facta, omnia in primis autem Epar & intestina, croceo colore, totaliter infecta deprehensa, exin nihil miri, icterum illum fuisse lethalem, cum omnia assumpta & alimenta ingesta, inquinata & versa in excrementa. Rationi consonum & illius aegri viscera consimiliter disposita, ut nulla evacuantia proficua, quin indies nova pullularit materia, morbo fomentum subministrans, & operam me-

dicam ludificans: vix credibile, icterum tam rebellem, ex sola obstructione vasorum, bilem ad intestina deferentium, concitatum, quin magis rationabile, ex Epatis & Lienis pravâ constitutione, vitiosos illos humores genitos, in copia & corruptos, post massae sanguineae commixtos, per totius corporis habitum dispersos, concurrente simul imbecillitate cystidis felleae, illos non atrahentis, & obstructione cholidochi, transitum per intestina interceptis. Tales vehementer purgare, quid aliud est, quam maturius ad ortum amandare. Cum prioris medici cura infelici auspicio capta, aegro hydropico facto. *is cum paenitentia & querela meum denuo efflagitavit consilium, id recusare nefas duxi, sed tamen praedixi, instans discrimen, non esse in facultate ullius Medici, si vel quinta Essentia totius orbis praesens, morbum tollere, sed tantum protollere, prorogare, gravioribus symptomatis obviando non curare, totaliter eliminando, & ita bonus ille Vir, bimestri spacio, Naturae debitum exolvere est coactus.*

OBSERVAT. II.

De Ictericâ flava rebelli curata.

Quidam Medicus Reip. Ulm. ordinarius derepente totus auriginosus evasit, ut tam saedum icteri-

cum vix videre contigerit, cum aliquandiu cum isto malo conflictatus, aliis in cassum adhibitis, etiam meo placuit

placuit ur̄i consilio. Ponderatis circumstantiis, cum animadverterim utrosque ductus cholidochos, vesicula felleæ bilem & attrahentis ac recipientis, & eam aliò transmittentis, obstructos à crassis humoribus, viis interceptis, quò minus liber transitus pateret per intestina, exin cholera regurgitans, in venis recepta & massæ sanguineæ commixta, eam inquinando, dum facultas expultrix malâ illius qualitate extimulata, ad corporis superficiem amandavit.

Ad infarctus illos expediendos, & biliosos humores tam per alvum, quàm vias urinales & mundifican-

dos, sequens decoctum prospero successu, ordinatum.

℞. Summir. abs. rom. m. iß. card. ben. chamædr. cusc. fragar. cum rad. a. m. j. R. cichor. m. iß. R. rhapont. veri ʒij. decoq. in vini mens. ß. aq. verbenæ cichor. an. ℞. i. ad ʒ. part. consumpt. In colat. infund. Rhab. crasso modo contusi ʒiib. manè & vesperi ʒij. cal. exh.

Intra dies paucos, arquatus ille abominabilis, est profligatus. Sæpius benigniora remedia aliquoties reiterata, magis sunt proficua, dum Naturam habent adminiculantem, quàm multò fortiora, illam perturbantia & vires atterentia.

De Colica.

OBSERVAT. I.

 Um Illust. ac Generosus Dn. Andreas, L. B. de **Sturvenberg** / in arce **Strawenberg** / superioris Styriæ suam habens residentiam, colicâ sat gravi correptus, à pituitosis & biliosis humoribus pronatâ, cum alia medicamentâ, tum temporis non essent ad manum.

℞. El. diacath. ʒiib. El. diaph. bened. lax. a. ʒij. Elefcopi ʒiß. diss. cum aq. beton. f. p.

Cum per aliquot horas post, non

operaretur, clystma injectum.

℞. Herb. mercur. malv. pariet. beton. a. m. j. fl. chamo. metil. aneth. a. m. ß. sem. anil. fænic. carvi. a. ʒj. dec. ad med. col. ʒx. dif. El. diacath. ʒvi. diaph. Bened. lax. Elefc. a. ʒij. ol. chamo. aneth. a. ʒiib. vir. i. o. sal. ʒß. M.

Copiosa vitiosorum humorum saburrâ excreta, à tam diro cruciatu liber ac immunis evasit, hanc mihi laudem tribuens, cum antehac sæpius colicâ infestatus, à nullo Medico, tam brevî se restitutum.

OBSERVAT. II.

Illuſt. ac Generoſus Dn. Wilhel-
mus L. B. de **Windiſchgrätz**
Scheiffingæ, ſuperioris Styriæ pa-
go, in arce vicinâ ex graviffimâ colicâ
decumbens pœne conſimilibus,
acin ſuperiori Domino, mutatâ tan-

tum doſi, per os exhibitis, & per al-
vum injectis, convaluit per os etiam
exh. ol. amyg. de cum juſc. cal. Lar-
gâ remuneratione, gratum ſe præ-
ſtitit.

OBSERVAT. III.

Nobilis. ac Strenuus Dn. Chri-
ſtophorus **Braunſalcz** / in
Znittelſeld / ſuperioris Styriæ op-
pido habitans, aliquot vicibus per

temporum intervalla, ſævis dolori-
bus colicis infeſtatus, haud multum
diſpari modo, ac illi, variatâ tantum
doſi, tractatus & brevî ſanatus.

OBSERVAT. IV.

Nobilis. Dn. Gabriel de **Prancſ**/
in arce ſuperioris Styriæ habi-
tans, immani colicâ diſcruciatus, à
cauſâ calidâ & bilioſâ materiâ, mul-
tis in caſſum adminiſtratis, tandem.

℞. Mann. el. ʒi. diſſ. in juſc. Gall.
macri & col. ad. ol. amyg. dul. ʒiʒ.
M.
Eveſtigio cruciatus aliis invictus,
receſſit, ſummopere id laudatum.

OBSERVAT. V.

CUm quidam Nobil. Officialis
Cæſareus Auſtriacus in hoſpicio
Ulm. ex colicâ intenſâ decumberet,
ad eſulatus compellente. Primò
clyſma apl.
℞. Herb. malv. alth. mer. pariet.
a. m. j. beton. anth. ſalv. a. m. β. fl. cha-
mo. melil. anet. a. p. j. ſem. anis. fenic.
carvi. a. ʒij. lini. ʒiij. dec. ad med. in
col. ʒx. diſ. El. diacath. ʒvi. diaphæn.
Roſ. Meſ. a. ʒiij. mel. anth. ʒj. ol. cha-
mo. amyg. d. a. ʒiβ. vit. i. o. ſal. parum.
f. cl.

Ad corpus evacuandum :

℞. Enul. cich. fenic. Garyo. a. ʒij.

herb. abſ. card. b. hyſſ. beton. meliſſ.
a. m. β. Rhab. El. agar. tro. ʒ. ʒiij. turb.
al. ʒiij. R. Jal. ʒ4. cinna. ʒiβ. gal. ʒj.
f. ſac. inſund. in Menſ. hydromel. exh.
quart. β.

Etiſ alvus exin reſerata, & circa
veſperam non minùs recrudereſcerent
dolores, ut vociferari coactus, ne-
ceſſitas urſit devenire ad opiata.

℞. Laud. op. cum mag. gr. 4. conf.
roſ. ʒij. M.

Dolore ſopito, ea nocte placidè
dormivit.

Multum contulit etiam, ol. ſtill.
mentæ gut. ʒ. 6. cum juſc. cal.

Pro

Pro dolore crurum & genuum
imminso:

℞. Aq. hirund. cum cast. ℥2. the-
riac. ceph. ℥j. M. cal. inung. cum le-
yamine.

Ad vires reficiendas :

℞. Syr. de cinna. ℥2. aq. cinnam.

℥℞. M.

Pro potu:

Dec. gal. cum mod. sem. anif. &
cinnam.

OBSERVAT. VI.

Colica Emetico sublata.

ADmodum Rever. Præsul Dn. Jacobus Cænobi Insensis, colicæ gravissimæ obnoxius, manibus contractus, sæpius per os ingestis, & per injecta clysmata evacuato corpore, non minus dolor recurreret, cum validâ compressione abdominis, exin conjectura, sub hypochondriis delitescere copiam crassiorum humorum, tantam angustiam & recidivam parientium. Contuli me ad Emeticum & obtuli Diarsari Fernellii ℥ij cum hydromel. ℥4. M. ad revellendam materiam per vomitum. Vix anius horæ intervallo post vomere capit non continuè, sed per certa intervallalingens copia humorum phlegmaticorum rejecta, ut non una matula repleta. Ego eram anxius, ne vires deficerent, sed Gratia divinâ secundante, tandem cloaca illa emundata, vomitus desuit, sanitas stabilior successit, nec dolor amplius rediit, agro prius macilento, post obestore facto. Etsi Fernellius de suo diarsaro asseverare non dubitet, etiam pregnantibus exhi-

bitum, fore tutum, ego non ausura experiri, hoc quidem observare contigit, non tantâ violentiâ operari, prout antimoniatâ. Quod autem tantâ copiâ in illo excreta, non tam violentè medicamenti operationi id est assignandum, quam exundanti materiæ.

Multi passim Monachi, in suis claustris, colicâ compressivâ, contracto interiori ventre cum violentiâ, laborantes, quæ tandem desinit in convulsiones epilepticas, in tumbam sepulchralem descendunt, qui in vitâ conservari potuissent, exhibitis Emeticis, cum crassi illi ac tenaces humores intimius impacti, nulla aliâ ratione, commodius converruncari queant. Sed cum vomitiva astantibus terrorem incutiant, & Medicum etiam, præsertim à Naturâ anxium ac sollicitum, formidolosum reddant, proin rarior illorum usus, ut Medici cautiore, malint ægros de vitâ, quam ipsi de suâ famâ & existimatione, (si quid sinistri eveniat) periclitari.

Inter

Inter cætera purgantia inprimis contulit.

℞. Fol. sen. f. l. ꝑ. fem. anif. p. j. infund. in jusc. macro Gall. & claro, mane levi facta ebull. & express. dif. Mann. el. ꝑ. j. M.

Larga viscidorum humorum, operatio secuta.

Pro dolore lumborum :

℞. Ax. taxi, vulp. a. ꝑ. vi. ol. mast. ꝑ. ol. spic. ꝑ. j. acet. ꝑ. M. ad igni. profuit.

OBSERVAT. VII.

DN. *Mertz* / Archigramat. Ulm. colicâ passione discruciatu, cum clysmata purgantia essent frustranea.

℞. Fl. chamô. aneth. verbasci Ve-

ron. a. m. j. dec. ad consumps. 3. partis. In col. t̄b. ß. dif. vini malv. t̄b. ß. ol. chamô. aneth. lini. an. ꝑ. i. f. c.

Dolor sedatus.

OBSERVAT. VIII.

Valvulus lethalis clysmate per os rejecto.

CUM Rever. Dn. Abbas Casparus Monasterii Isnenfis, Iliacâ passione sævissimâ exagitatus & à tribus Medicis tractatus, inter cætera injectus clyster ex vino malv. cum dec. veron. is magnâ violentiâ sursum raptus & vomitu redditus, ut ejus odor & sapor à quovis dignoscendus. Etsi complures Medici id fieri posse abnuant, obstante valvula in extremitate Ilei, à Naturâ eo sine constructa, ne pateret excrementorum regressus: id quidem in

sanitatis statu haud inficiandum, sed in morbofo & affectu Iliaco, quindum facultas expultrix magno conatu & violentiâ, quicquid molestat, motu peristaltico seu inverso, sursum amandare contendit, quid prohibet, quo minus valvula illa relaxari, vel dirumpi queat. Rem ita se habere oculatus ego sim testis. Etsi Triga Medicorum præfens & illi inferviens, sed irritato conatu, quin à luridâ ille morte abreptus.

OBSERVAT. IX.

De Colica putata ab inflammatione causata.

CUM antè annos 40. Reip. Isnenfis Medicus essem ordinarius, evocatus *Riffleck* / ad Præfectum *Illust. ac Generos. Dn. de Erbach*

qui sævissime dolore colico discruciarum est judicatus, cum circa horam decimam nocturnam, tempore hyberno, appulisset, & clyisma applicari

cari

cari iussissem, altero crure subito elevato, circa anum, vesicula erat conspicua, eaque disrupta, materia purulenta sat copiosa profluens, hominem ab omni cruciati liberavit: in dubia conjectura, inflammationem eò loci concitatam, in abscessum verisim, tam diri doloris effectricem.

OBSERVAT. X.

Tormina Infantum quomodo commodiùs placanda.

ET si illud vel mulierculis cognitum, si Infantuli in eunis jacentes, torminibus infestentur, exhibete ol. amyg. d. rec. cum sacch. cando mixtum sæpius cum opiato succesfu, sed majori cum fructu, si cum jusq. Gall. cal. offeratur, præsertim si id assumere ex cochleari, repugnent, prout multoties contingit, tum inditum *Nemmelin* / inprimis si sitiant, sugendum porrigendum. Ita enim infantulus bimulus Dn. Marci à Laphemi, Præfecti in *Weissenhorn* / à sat diuturno ventris cruciati, est liberatus ꝑ̄iij. ol. amyg. d. cum jusq. gall. mixtum ex vasculo sugendum exhibitum. Cum alia frustranea,

OBSERVAT. XI.

Tormina intestinis ex rupturâ in scrotum delapsis, quomodo demulcenda.

Quidam Theologus Ulm, in summo tempore ingentibus torminibus, ob intestina, ex rupturâ, in scrotum delapsa exagitatus, in simul tussi molestus.

Primò clystma apl.

ꝑ̄. Dec. carminat. ꝑ̄vij. ol. chama. amyg. d. a. ꝑ̄iij. laurini. ꝑ̄j. mell. anthol. ꝑ̄iij. El. diacath. ꝑ̄vi. M. f. cl. per os exh. ol. amyg. d. rec. cum vino malv.

Totus venter cal. inung.

ꝑ̄. Ol. chama. aneth. an. ꝑ̄ij. ol. Ment. abl. an. ꝑ̄ij. M.

Sæpius etiam multum profuit, si filamenta *Rudgarn* dec. in aq. cum cin. & express. cal. apl. toti abdomini.

Pro tussi admodum infesta:

ꝑ̄. Aq. scab. ꝑ̄2. hyss. veron. a. ꝑ̄iij. ruffil. chæref. an. ꝑ̄j. asthmat. ꝑ̄x. sac. candi al. ꝑ̄vi. M. Omnia erant ex voto,

*Inflammatio circa anum falso alterius Medici opinio-
ne, pro dolore hæmorrhoidum tractata.*

DN. D. Jacobus Schad/ JC. & Patricius Ulm. Naturæ melancholicæ, sat grandi dolore circa anum interius pertingente ad loca profundiora, infestatus, antè meum accessum, alterius Medici adhibuit operam, cum nihil proficeret, & meum efflagitatum consilium. Cum in Dn. ægri conspectum venissem, ostento lorio valdè rubeo, conversatione cum priore Medico, instituta, de morbi genere & causâ, ipse putabat cruciatum illum prodire ab hæmorrhoidibus, ad eum placandum, intentionem suam dirigens: cum me opposuissem, fretus urinâ insigniter rubescente, & dolore non in superficie hærente, sed in profundum penetrante, retulissim, me suspicari, malum illud ab interiore inflammatione proficisci, cui inprimis occurrendum, cum autem ille regessisset, urinam tam rubicundam, ipsi ægro etiam in sanitatis statu consue-
tam, (quamvis id mihi absonum visum) ne nostrâ dissidia astantibus essent offendiculo, capi & ego committum consilio, affectum illum pro dolore hæmorrhoidali tractare & adhibere varia applicare. Cum singulata ad dolorem mitigandum usurpata, nec tamen ulla remissio succederet, mentio erat admirationi: sed

ecce dum in suspenso hæsitabundis, intra triduum, copiosa materia purulenta, per anum promanare cepit, & dolorem aliis implacabilem, sustulit. Exin ~~eximè~~ luculentum captandum, cruciatum illum, secundum meam conjecturam, ab interiori inflammatione concitatum, in abscessum terminata: eo disrupto, dolor quidem desuit, sed morbus non abcessit, quin graviora subsecuta symptomata, (totus etiam auriginosus factus) ad Mortem usque concomitantia. Exin ipse eventus & ~~autopsia~~ mihi patrociniûm ferebant, in opprobrium alterius Medici, in suâ crisi aberrantis, & me infimul seducentis. Id mihi sæpius contigit experiri, ut in consultationibus, cum aliis Medicis habitis, si mihi etsi rectius sentienti & meam opinionem accommodatis rationibus stabilienti, fuerint adversarii, & tamen vietricæ veritate, sæpius cedere sunt coacti. Si quando ipsorum prolata, etsi valdè absona, & meæ Rationi repugnantia, ilicè non probavi, me passim velut ~~adversarios~~ traduxerunt, & per calumnias exolum reddere, non destiterunt. Sed conscientia me impellebat eò, ut potior cura habenda salutis ægrorum, quam favoris concurrentium Medicorum.

OBSER-

OBSERVAT. XIII.

Inflatio abdominis cum torminibus.

Generosa conjunx Illust. ac Generose Dn. Dn. Hannibalis, L. B. de **Herberstein** Judenburgi, oppido superioris Styriæ habitans, ingenti inflatione abdominis cum torminibus molestata, Medicatricum operâ irritâ, ego advocatus pro ferendo auxilio. Clysmâ ordinatû & injectû.

riet. a. m. j. fl. chamo. melil. aneth. a. m. ß. sem. anis. fœnic. carvi. a. ʒij; dec. ad med. In col. ʒx. dil. El. diacath. ʒvi. diaphan. Hier. f. Gal. a. ʒiij. ol. chamo. aneth. a. ʒi ß. tereb. diss. in vitello ovi. ʒiij. mell. anth. ʒj. sal. parum. f. cl.

Ingenti copiâ materiæ mucilaginosæ, instar glutinis; excretâ, ab omni molestiâ est levata,

ʒ. Herb. malv. merc. beton. pa-

OBSERVAT. XIV.

Tormina ex alui diuturnâ constipatione, unica pilulâ soluta.

Quidam frater conventualis Monasterii **Ilmenensis**, cum ex torminibus ventris per dies 14. constipatus, ut immineret periculum contracturæ exteriorû membrorum, cum obtigisset Natura abhorrens à medicamentis & alia retinere nō posset, oblata unica pilulâ ex. gr. 15. de Extr. coloc. & scam. Intra horas 3. alvus re-

serata, copiosa ejecta materia, & æger à cruciatu liberatus, & ab impendente resolutione partium præservatus.

Descriptio Extracti pilularis de colocinthide & scammonio.

ʒ. Troch. alhand. ʒ2. scam. El. ʒj. infund. in sp. vini, repete dum omnis virtus elicita, in B. M. f. Extr. dosis à ʒß.

OBSERVAT. XV.

Quidam Juvenis Nob. diuturno dolore ventris molestatus, cum

Empl. de Melil. restitutus, prout & alii complures.

De aluo constipata.

OBSERVAT. I.

Passula minor, laxat, celebrata.

Cum Reverend. Dn. Wolfgangus Abbas **Cænobii Ilmenis**, alui

constipatione obnoxius.

ʒ. Fol. sen. El. f. f. ʒ2. dec. in aq. ʒj. ad

X 2

ad consumpt. 3. partis. In express. infund. pass. minor. exacinat. ℞. β. dec. ad molliem & condiantur cum syr. ros. sol. ꝑvi. M.

Cochl. i. per horam ante cœnam, valdè commendabat felicem operationem. Cum eas absumpsisset, & alibi à Pharmacopœis aut Medicis, alię communicatæ, sed in operatione minùs efficaces, exin me non semel per literas compellavit, ut meo

more præparatas transmitterem, ob præstantiorem effectum. Etsi aliorum passulæ, quoad ingredientia fortassis haud multum differentes, tamen in proportione & aliorum permissione, potest esse non parva discrepantia. Exin tanta in operatione diversitas, ego ipse in corpore meo benignè evacuando, feliciter sum illas expertus.

OBSERVAT. II.

Pruna laxativa mirè laudata.

IN alui obstructione à quacunque causâ, etiam à Thermis concitata, pruna laxat. 3. 4. antè cœnam exh.

℞. Fol. sen. f. ℥. 32. cinnam. zing. a. ꝑij. aq. End. vini albi a. ʒ7. infund. hor. 10. bull. ad consumpt. 3. part. In express. Prun. Ungar. enucl. 12. dec. ad syr. consist. cum sacch. ʒ2. ad syr. ros. sol. ʒ2β. aq. cinnam. ʒiij.

Cum ista Pruna lax. olim ordinasset pro Uxore Dn. M. Nicodemi Sitzlini Ecclesiastæ Ulm. in thermis Bollenfis commoranti, & fortè

contigisset, ut alia fœmina ibidem adedò constipata, ut variis medicamentis assumptis, aliud commoveri non potuerit, etiam ab illius loci Medico ordinatis. Cum autem prædicta Matrona, de meis prunis 4. communicasset, iis usurpatis, larga evacuatio secuta, & illa pruna passim adedò decantata, ut Medicus illius loci ordinarius, M. Sitzlinum obtestatus, tantum favoris præstaret, in communicandâ descriptione.

De Vermibus.

OBSERVAT. I.

Tormina existimata à vermibus causata.

Uldam Juvenis in oppido Isensi ingenti ventris dolore exagitatus, in domo discurrens, ubi

quiesceret nescius, ratus esse tormina, ordinavi.

℞. Herb. hyss. m. β. abs. card. ben. chamæd. agrim. fl. chama. a. p. j. fol. fen.

sen. ff. ʒvi. Turb. al. gumm. Mech. Vermibus oblongis excretis, con-
al. a. ʒiʒ. troch. alhand. ʒʒ. f. Nod. valuit.
pro Menf. β. hydromel.

OBSERVAT. II

Quædam Virgo Ulm. per aliquot scord. a. m. j. fol. fen. ff. ʒj. agar. tro.
menses conquesta de tormini- ʒiij. Rhab. El. sem. fanton. a. ʒij. f.
bus ac roffionibus ventris, & conta- fac. pro Menf. hydromel. alternis
befcentiâ, aliorum consiliis frustra- diebus ʒ. β. sumpsit.
neis. Vermes oblongi rejecti & resti-
ʒ. Dict. al. angel. Genti. a. ʒiij. tuta.
herb. abs. rom. card. ben. cent. min.

OBSERVAT. III.

Virgo quædam Ulm. vermibus sem. cinæ, Rhab. a. ʒj. f. p. pro ʒ. vi-
infestata. cibus. cum hydromel.
ʒ. Corallinæ ʒ4. R. dict. al. ʒʒ. Lerna vermium expulsa.

OBSERVAT. IV.

*Puellatriennis pro colicâ à Medico temerè
tractata.*

Flliola triennis Mercatoris Ulm. ʒ. Cass. cum aq. acet. extr. ʒʒ.
ultra semestre quasi torminibus Rhab. el. & pul. ʒj. f. B. cum su-
infestata, cum ejulationibus & ipso- mere nollet, fuit dissol. in decocto
tum etiam Parentum lamentationi- prunorum quasi infinitis verm. asca-
bus, alterius tum Senioris Medici ridibus rejectis, à tantâ molestiâ li-
opera frustranea, qui illam pro colicâ berata.
câ in cassum curaret: ego consultus Alterâ vice idem exh. sed addito.
scopo in vermes directo, ordinavi. ʒʒ. corallinæ.

OBSERVAT. V.

Pro Generoso puello à *Wels*/ Liber ab ascaridibus evasit. Ad
6. annorum. præservandum plurimum contulère
ʒ. El. de Tamarind. cum fol. fen. rotulæ contra vermes Augustan. ex
ʒiij. magist. Jalap. gr. vi. M. fol. fen.

X 3

OBSER-

OBSERVAT. VI.

PRO Infante quadrienni: Santon. ꝑ. f. p. cum lacte exh.
Rhab. El. corallina. a. ꝑj. sem. Copia vermium propulsata.

OBSERVAT. VII.

Filiolæ quinquenni Dn. Arnol- laxar. Augustan. ꝑ. vel ꝑv. cum
di Theologi Moravi apud nos cochl. 2. brod. earum. vermes oblon-
exulantis, de ventris molestiâ con- gi exclusi. Idem in multis aliis à me
querenti, præscripsi passul. ma. observatum.

De fluxu Alui.

OBSERVAT. I.

Vxor Dn. M. Petri Huberi, ꝑ. Rhab. ꝑj. syr. ros. sol. ꝑ. aq.
Ecclesiastæ Ulm. in sum- cich. ꝑj. M.
mo templo diarrhæa aquo- Pro ventre inung.
sâ molestata, cum admira- ꝑ. Ol. mast. ment. absint. a. ꝑij.
tione aliquot mensuræ excretæ, con- Nul. maf. express. ꝑj. M.
jectura tantam copiam contentam ꝑ. Syr. corall. Granat. Miv. cyd.
in locis mesenterii, & per affluxum à a. ꝑj. M. cum dec. sem. cor. præp.
toto venoso genere, produisse. Optimè contulerunt.

OBSERVAT. II.

UXor Dn. Jacobi Schielini, Phar- Illicò obruli Bezo. ori. gr. vi. cum
mæ copæ Ulm. in puerperio vo- ꝑj. aq. meliss. & remissiora sympto-
mitu & diarrhæa biliosa, cum lipo- mata. Cum desideraret potum ob-
thymia crebriore, graviter decum- sitim ingentem.
bens, ut maritus lachrymarum ple- ꝑ. Syr. granat. Mivæ cydon. an.
nus me obtutus, quò subvenirem ꝑj. M. cum aq. font. contemper.
pro viribus humanis, cum res inan- Et refocillata.cipiti.

OBSERVAT. III.

DN. Episcopus Mercator Ulm. rantes ambo brevi liberati. Rhab.
cum Uxore lienteria gravi labo- pul. ꝑj. cum vino abs. exh.

OBSER.

OBSERVAT. IV.

Filia Catharina, Dn. Henrici R. Rhab, cl. Dij. syr. ros. sol. ʒʒ. aq.
 Schwarz/ Archigramm. Ulm. cichor. ʒʒ. M.
 à diarrhæa molestâ immunis reddita.

OBSERVAT. V.

IN utriusque sexus personis fluxu R. Tro. de carab. de spod. a. ʒij.
 dysenterico sanguineo laboranti- sem. plantag. ʒiiij. f. p. ʒj. cum ovo
 bus, sæpius deprehendi usum hujus forbili exhib.
 pul. valdè proficuum. Cum præsentaneo juvamento.

OBSERVAT. VI.

FOemina primaria Ulm. diarrhæa Exh. ʒʒ. ol. amygd. de rec. cum jusc.
 gravi cum magnis torminibus in- Gall.
 festata. Illicò restituta.

OBSERVAT. VII.

Virgo quædam ex hypercatharsi Pro poru:
 cum torminibus. Dec. sem. cori. præp. cum syr. ʒ.
 R. Boli arm. præp. ʒj. ter. sigil. syr. myrtil. ʒʒ. corall. granat. a. ʒj. M.
 ʒʒ. syr. corall. ʒʒ. è suc. pap. errat. ʒij. Cum subitaneo levamine.
 aq. plant. ʒʒ. M.

OBSERVAT. VIII.

*Narcotica in dysenteria esse Necrotica illustri exem-
 plo ostenditur.*

Cum Illustris quidam comes Tu- Møglinus Senior, qui pro suo posse
 bingæ ex dysenteria decumberet, ac nosse, pugnabat contra vim mor-
 spretis ac neglectis Medicis ordina- bi, & magis intentus ad infrigen-
 rius, primo usus consilio & operâ, dam opiatum qualitatem narcoticam,
 cujusdam Doctoris Juris, sed Medi- sed irritò conatu, quin Comes ille
 castri & ob Alchymia peritiam, in Morti avocanti, se Comitem adjun-
 ore vulgi, ingentis aliquot granis lau- gere, & in cymbam charontis de-
 dani opiatum, in lethalia incidit sym- scendere, sic coactus.
 ptomatâ, eum de vitâ periclitatus & Et si opiatum dolorem mitigare &
 jam itertere cepisset, Advocatus D. ventum aliquandiu sustinere videan-
 tur,

tur, tamen excrementa diutius retenta & accumulata, majori post copiã rejiciuntur. Exin Thomas Minadous, Medicus & Professor Italus, se observasse asserit, omnes dysentericos, quibus ex consilio Medicorum laudanum opiatum obla-

tum, defunctos: post eorum usum, ulcera magis putrida & sordidiora reddita, ex longiori morã materiã purulentã, & aciorum humorum. Istud admonitorium maneat altã mente repostum, pro cautelã.

OBSERVAT. IX.

De fluxu colliquæfactivo.

CUIDAM Viro primario ex febre hectica decumbenti, cum fluxus colliquæfactivus supervenisset, gut. 6. Tinct. corall. cum jusc. Galli. exhibitã, luculentum attulere adjumentum.

OBSERVAT. X.

De dysenteria epidemiali, ejus causis & præservandi modo dissertatio.

DYsenteria nostra in urbe graviter grassante & complures depopulante, quæstio proposita, unde originem traxerit, & qua ratione præservanda corpora.

Hippocrates lib. 3. aph. 1. tradit: Mutationes temporum potissimum pariunt morbos, & in temporibus magnæ mutationes aut frigoris, aut caloris. Quæ *γινώσκω* seu sententia ad præsentem apud nos divagantem dysenteriam appositè accommodari & applicari potest. Cum dysenteria nihil aliud sit, quàm exulceratio in testinorum crassiorum, vel gracilium, concitata ab humoribus biliosis & pituitosis salis, haud sine putredine ac corruptela, acri sua ac corro-

dente qualitate, intestinorum tunicas exedentibus, continui solutionem causantibus, & oscula venarum referantibus, exin succedit materia purulenta & cruenta, à Natura nihil impuri patiente, ope facultatis expultricis, per secessum rejecta. 2. Ad generationem autem prædictorum vitiosorum humorum, haud levem occasionem subministravit, vitiosa aëris constitutio. Siquidem præcedens æstas devertebat ad sat calidam & siccam dyscrasiam, exin multi biliosi humores geniti & collecti: illi successit autumnus frigidus & humidus ac pluviosus diu talis perseverans, ad putredinem ac corruptionem humorum commodam anam præiens

præbens, non tantum sua humiditate, sed & cum pori ac meatus cutis, per circumstans frigus constipati, ut excrementa fuliginosa, ob prohibitam eventationem, expirare nequierint.

3. His accedunt eculenta & portulenta terra nascentia, itidem ab incommodo siderum & aeris dispositione, inquinata, per nebulas & pluvias infalubres infecta, ad procreationem corruptorum humorum, admodum habilia. 4. Dysenteria illa haud est expers malignitatis, per contagium etiam alios corripens & inficiens, etsi haud magnus in victus ratione committatur excessus. Hisce præmissis, cum requiratur præservandi modus, is consistit in sequentibus præcipuis fulcris. Interdum corpus erit purgandum & mundificandum à cholericis & phlegmaticis saluginosis humoribus, ~~quibus~~ illud causantibus. Qualia autem evacuantia usurpanda, in specie haud commodè potest designari, cum magna sit complexionum discrepantia, ut consultius videatur, Patientes ad Medicos remittere, ad remedia ordinanda, pro cuiusque Naturæ conditione, accommodata. Non minus subsequenter æstimanda admodum proficua. Si conjectura biliosos exorbitare humores:

℞. Rhab. El. ℞ij. Rad. Jalap. ℞j. vel ℞℞. crem. Tart. ℞℞. f. p. exh. in jusc. pis. vel vino.

Si in forma potionis:
℞. Rhab. El. ℞ij. R. Jal. ℞j. crem. Tart. ℞℞. syr. ros. sol. aurei. ℞x. diss. cum aq. cich. q. ℞.

Si in forma Boli:
℞. El. de Tamarind. cum fol. fen. ℞iij. vel in hujus defectu. Elect. lenit. magister. R. Jalap. gr. 13. f. B.

Si magis arrideret forma pil. potest singulis mensibus assumi. ℞j. pil. Ros. Aquap. ab omnigenis morbis præcavendi proficuas de quibus author ipse gloriari solitus: Qui cupit vivere annos Nos, utatur pilulis meis de Aloë. Pil. de Angel. Francof. etiam multum conferrent, hebdomadatim, vel spacio 14. dierum semel 9. accipiendo cum vino hora 1. ante cœnam. Si phlegmatici redundet humores, prærogativam habere videtur, Rad. Mecc. hioc. albæ. à ℞ij. ad ℞j. crem. Tart. ℞℞. f. p. cum jusc. pis. vel vino Neccarino, sed melius cum pucino, is modus olim erat familiaris Ferdinando I. Imp. qui alia medicamenta averfando illud accipit animo libenti, cum expers omnis alienæ qualitatis, nec odore ingrato cerebro infestum, nec sapore palato adversum. Conducerent etiam pil. Marocost. D. Mindereri, ℞j. ante cœnam offer. cum pulve prunorum. Cum dysenteria illa haud careat malignitate, ut per contagium etiam alios inficiat, Præcautionis loco, sequentia plurimum conferrent.

℞. Conf. Ros. sylv. ℞i℞. conf. bor. anth.

Y

anth. an. ꝑ. spec. de hyac. ꝑ. pulv. rub. Pannon. ꝑ. ol. still. citri. Nuc. musc. a. g. 3. cum syr. corall. & d. cort. citri f. El. quotidie bis Nuc. musc. mag. sum.

Si magis placeret forma Rotul.

ꝑ. Sp. de hyac. ꝑ. lib. sp. Liber. Fer. pul. rub. Pannon. an. ꝑ. Extr. R. Zedoar. ꝑ. ol. still. Nuc. musc. g. 6. sac. fini in aq. ros. & ceras. nig. diss. ꝑ. 4. f. conf. in Rot.

Pro plebeis hic pulvis præp.

ꝑ. R. Zedoar. ꝑ. 4. R. tormentil. angel. Eaul. an. ꝑ. flaved. cort. citri. ꝑ. ol. still. Nuc. musc. g. 4. sacch. fini. ꝑ. f. p. manè & vesperi p. 1. vel 2. cxh.

Ad aëris intemperiem frigidam & humidam corrigendam, conclavia manè & vesperi suffiganda cum lig. & bac. Juniper. mast. Thure & succino albo.

ꝑ. Lign. Junip. ꝑ. bac. Juniper. ꝑ. mast. succi. thur. al. a. ꝑ. benzo. ꝑ. f. p. grossus pro suff.

Quin & illud probè observandū, ne ægrorum excreta, in loca secreta sanorum conjiciantur & per contagium inficiantur.

Sed omnium maxima, ad istud malum præcavendum, eò erit dirigenda, ut observeretur conveniens in cibo ac potu diæta. Medicamenta solitaria haud æstimanda sufficientia, nî accedat accommodata victus ratio, oleum & operam perdimus. Oportet ista duo mutua subsidia

præstare, si optatus sperandus effectus, plus spei locandum, in laudabili diæta, quam operosa pharmacorum farragine.

Potus sit Vinum Neccarinum & in prandio cõcedendus primus haustus vini ablinth. salv. Enula. In Vini defectu admittendus usus cerevisiæ limpida ac benè defæcata, in dolio suspensio nodulo ex pul. zingib. alb. Nuc. musc. & cinnamo. rerum egeni contenti sint bacc. lauri & rad. Enula.

Quin & locum habere potest aqua, in cujus mensura una & dimidia decoq. sem. cori. præp. ꝑ. liquor. ras. mund. ꝑ. cinnam. a. ꝑ. ebull. in vase clauso vitreato, est suavissima. Cibaria usurpanda facilis digestionis & laudabilis succi, ad sanguinem probum generandum, prout ex genere carnoso, est caro bovina junior, vitulina, hædina, agnina, Gallinæ juvenulæ, pulli, capones, aviculæ nemorosa. Ex piscium classe conveniunt lucii, carpiones, trutæ, alchix, funduli, & etiam pisces assii, pro condiendis cibis moderatus sit aromatum usus. Probanda ova recentia, hordeum minutum, oryza, panatella cum jusc. Galli. vel carnis laudabilis, decocta. Pyra cocta & seni. anisi conspersa, cydon. cum sac. elixa. Pro acetario, ex cichor. lact. End. asparago & hortensi. Nec improbanda pastilia facta ex ovis & farina putiore seu polline,

E con-

E contrario devitanda esculenta Intermitienda etiam ea, quæ acria
durioris concoctionis & pravi succi, & massam sanguineam inflammant,
ac facilis corruptionis. Prout est ca- ut raphanus, cæpa, allium, sinapi, ni-
ro bovina, vaccina, sale nimio condi- mia aromatum conditura. Qui
ta, aut fumo indurata, suilla, anates, istum præservandi modum observa-
anseris & aliæ aves aquaticæ. Reji- verit, indubium, quin ad calendas
ciendæ nuces avellanæ & abstinend- Græcas usque à bellua illa dysente-
dum ab omnis generis pomis crudis, rica immunis relinquendus.

De affectibus Renum,

OBSERVAT. I.

De nephritide,

Um Uxor Dn. D. Mo- bened. lax. a. ʒij. tereb. vino lotæ &
sis Heldii, Medici Ulm. diss. in vit. ov. ʒʒ. mell. anthos. ʒj.
nephriticis doloribus ol. amyg. d. ʒʒ. chamo. ʒj. sal. pa-
ingentibus discruciatum rum. f. cl.

vomitu in copiâ rejecti
humores bilioli & pituitosi. Primò
clystma apl.

ʒ. R. alth. ʒʒ. herb. malv. alth.
pariet. a. m. j. pedis columb. m. ʒ. cha-
mo. melil. a. m. ʒ. sem. anif. fenic. car-
vi. a. ʒij. lini. ʒij. dec. ad med. In col.
ʒx. dif. El. diacath. ʒj. Hier. ʒ. Gal.

Ula etiam in fessu ex dec. chamo,
melil. pariet. malv. Ol. amyg. d. cum
jus. exh.

Sed hoc plurimum contulit,
ʒ. Tart. vitr. ʒij. sac. candi al. ʒj.
f. p. cum jus. macro Gall.

Intra 2. horas calculus dissolutus
processit & dolor conquievit.

OBSERVAT. II.

EAdem illa Fæmina alio tempore Tandem cæteris in cassum ad-
itidem doloribus nephriticis exa- hibitis.
gitata, & præmissis clystere & infes-
su, nihil profectum.

ʒ. Oc. caner. præp. suc. al. præp.
a. ʒʒ. tart. vitr. ʒʒ. f. p. exh. cum aq.
raph. & fab. a. ʒij. M.

Sed sine levamine,

Intra horam, tres lapilli majuscu-
li, magnò cum impetu rejecti, pro-
cedente urinâ ruffâ instar lixivii.

Y 1

OBSER.

OBSEK / AT. III.

CUm Nob. Matrona Patricia Ulm. Vidua nephritica, dextro Rene affecto, prius alterius Medici opera adhibita, & cura non procederet ex voto, urgentibus doloribus & ego accersitus.

Primò clyfina injectum:

℞. Herb. malv. alth. mer. a. m. j. fl. chamo. melil. aneth. a. m. ℞. sem. lini. fenugr. anis. a. ℞. dec. ad med. In col. dif. El. diacath. ℞. vi. cass. pro clyf. ℞. ol. chamo. aneth. amygd. d. a. ℞. j. vit. i. o. sal. parum, f. cl.

Manè: ℞. Mann. El. ℞. j. dif. in iusc. Gall. macro. col. ad ol. amygd. d. rec. ℞. iij. M.

Post evomere caput copiosam materiam biliosam cum phlegmate mixtam, & dolor stomachi remissit. Hoc clyfina etiam bis apl.

℞. Ol. chamo. aneth. amygd. d. an. ℞. ij. sac. rub. ℞. j. tereb. cypr. ℞. iij. vit. 2. ovor. diff. cum iusc. Gall. ℞. b. b.

Pro inunctione Renis affecti, ℞. Ping. cunic. ℞. b. ol. Scorp. ℞. iij. chamo. aneth. a. ℞. j. M.

OBSERVAT. IV.

UXor Dn. Georgii Eberzii, Viri primarii Reip. Ulm. Senatoris, ventris & lumborum dolore cum *duricia* detenta, quasi pro mortua habita, conjectura à calculosa dispositione provenire. Cum clysteres non admitteret, externa experiri placuit.

℞. Herb. malv. alth. pariet. saxifr.

fl. chamo. melil. aneth. a. m. 4. R. alth. ℞. 4. herb. artemis. m. is. chæref. m. 2. sem. lini. fenugr. a. ℞. j. anis. ℞. ij. f. 2. sac. dec. in aq. & alternatim cal. sumini apl. expressi.

Manè: ℞. Mann. El. ℞. iij. dif. cum aq. malv. & col. ad. El. Bened. laxat. ℞. b. syr. ros. sol. ℞. j. M.

Larga operatio secuta & restituta.

OBSERVAT. V.

Vidua Dn. Tobia Neubrunneri, mercatoris Ulm. opulentis, dolore nephritico dextri Renis gravissimo infestata.

℞. Cass. rec. Extr. ℞. j. dif. cum dec. prunor.

℞. Sem. viol. ℞. j. aq. petros. raph. a. ℞. j. f. Emuls. cui ad. aq. contra calc. Fuch. ℞. b. oc. cancr. præp. ℞. b. sac. cand. a. ℞. j. M.

Id exhib. antè infessum.

℞. R. alth. ℞. iij. herb. alth. malv. pariet. a. m. 2. fl. cham. melil. aneth. a. m. ℞. sem. lini. fenugr. a. ℞. b. M.

Pro Baln. Lapis nephriticus apl. carpo manus dextrae. Exin lapillus processit nuclei pini formâ, & dolor recessit.

De affectibus Mesenterij,

OBSERVAT. I.

De illius abscessu curato.

Um ego ex plethorâ defluente sanguine copioso ad dextram hypochondrii regionem, & in abscessum verso, eò loci gravâmen sentirem, disrupto apostemate in parte dextrâ mesenterij hærente, in copiâ profluxit materia purulenta & cruenta, indubia abscessus sanguinei nota. Cum etiam animadverterem materiam phlegmaticam redundantem. R. Rad. Mech. al. ʒ4. cum syr. viol. s. f. El. copiosi humores serosi per alvum effusi. Hoc etiam mihi profuit.

R. Fol. fen. s. f. ʒβ. sem. anis. p. i. prunor. v. dec. in aq. In col. leviter express. dis. Mann. El. ʒj. M.

Pro abstersione tb. i. feri lact. cum confer. ros. express. per aliquot matutinas.

Tandem iis non sufficientibus deveni ad potum acidulatum, eas dolio inclusas Ilinam versùs (ubi tum eram commoratus) transferendas curavi, cum bis hausissem, manè tb. i. nonnihil cal. per alvum processit materia acerrima urens & mordens, sat copiosa inpersis plurimis minutissimis particulis, velut à spiritu quodam vitriolato seu bilioso, cor-

rosione glandularum factâ in mesenterio. Sequenti vere ipse profectus sum in acidulas Iberkingenses, per mensem ibi moratus, exin materia quidem purulenta absterfa, sed interius sub dextro hypochondrio remanebat multum molestiæ mihi creando, ut in adverso latere noctu cubare nequierim, quin ardorem ac morsum perciperem. Post annum in acidulas Ibenhusanas me recepi, cum vesperi appulissem, primo haustu assumpto, eâ nocte sub dextro hypochondrio, in loco affecto, commotiunculam sensi, quasi quidpiam vivi ibi reconditum, suspicionem vermium præbens, ex putredine puris pronatorum, nec meam conjecturam vanam sequens matutina est contestata, cum ultra tb. acidularum parum calidè hausissem, & exspatiando me exercuissem, ubi per secessum operatio secuta, excreta intuitus, ea vermiculis pusillis scatere observavi, materiam jam putredine tentatam, unâ etiam portiuncula cutanea processerat. Cum ultra dies 14. potum continuassem, domum reversus, pristinas æquè molestias & ardores percepi, exin conjectura locum absterfum, sed non consolida-

tum. Etsi materia purulenta absterfa, non minus sub hypochondrio dextro coercita, multum molestia inferebat mordendo, cum autem ol. vitr. dulc. gut. 5. 6. cum coch. 2. jute. Gall. assumpsissem, mira secuta operatio, ut materia purulenta copiosa, per secessum prodierit, magno cum levamine.

Materia purulenta absterfa rejecta, non minus ob residuam exulcerationem in loco affecto, multum molestia relictum, ad eam exiccandam & consolidandam ita processit.

℞. Tro. alk. ℞. op. ʒj. sp. Haly contr. Tabem ʒj. boli arm. præp. ʒiʒ. f. p. cum dec. Equiseti cal.

Per aliquot matutinas. Plurimum profuit.

Postea per dies 14. usus sum seq.
℞. Heib. agrim. cent. min. verben. a. m. s. sanic. pyrolæ, consol. sarac. alchymil. plant. ma. a. m. j. fl. hyperic. Equif. a. m. s. dec. in vino & aq.

Sing. diluculo ʒ. 4. cal. accipi, tandem sensum consolidatio facta & malum totaliter recessit.

OBSERVAT. II.

De ardore in regione Mesenterii chronico, amandato.

VIdua cujusdam Senatoris Ulm. ultra semestre φλόγῳν seu ardorem perquam molestum in dextrâ regione Mesenterii, in aurora inprimis invadentem, & diu affligentem, sustinere est coacta, alterius Medici operâ frustrancâ, ita à me tractata & curata.

Cum ardor ille, meâ conjecturâ, proficisci judicatus ab ebullitione & effervescentiâ humoris biliosi, in venis meseraicis, moram trahentis, scopus meus ad illum revellendum & expellendum directus. Primo ordinatus pulvis cholagogus,

℞. Rhab. El. ʒij. Rad. Jalap. ʒss. crem. Tart. gr. 12. f. p. cum jus. pis. cal. exh.

Tam facilis erat solutionis, ut plures sedes copiosâ causatâ.

Post aliquot dies ordinatum vinum medicatum.

℞. R. cichor. Enul. polyp. q. rec. an. ʒij. herb. abs. rom. card. b. citrar. anth. adiant. utr. a. p. i. fol. sen. El. s. l. ʒvi. Rhab. El. ʒiij. agar. rec. tro. ʒij. R. Jalap. ʒiʒ. crem. Tart. ʒiij. Jujub. sebest. a. ʒss. gal. min. ʒij. cum sind. al. f. sac. inf. in vini Neccar. ℞. ʒ. aq. cich. ℞. i.

Etsi Matrona illa aliâs hysterici symptomatis gravissimis obnoxia, tamen illius vini usum cum *ισοφολο* tulit & citra ullam nauseam alternis matutinis dimidium quart. hausit & benignam operationem laudavit,
cum

sum ante annos complures in aliâ Urbe Imperiali habitasset, & à Medico illic ordinario primario, vinum laxat. præscriptum, à cuius primo statim haustu, periculosâ uteri suffocatione est correpta, ut ab eo tempore, à vinis medicatis abstinerit. Plerique Medici haud soliti se accommodare ad agrorum Naturam, præsertim sexus feminei, medicamenta præscribentes concinnata ex variâ ingredientium farragine, odore & sapore Naturæ, valdè adverforum, solum respicientes morbum &

ejus causam, spreta ac neglecta cuiusque individui qualitate. Absit ullius jactantiæ suspicio, bona fide asseverare licet, multoties contigisse, ut ex ordine muliebri à me præscripta remedia, absque ullo fastidio assumpserint, cum optato successu, cum ab aliorum ordinatis, præcipitata in deteriorem statum. Id monitum eo fine saltem inferere placuit, ad circumspiciendum & commodiorem simplicium delectum instituendum.

De morbis Vesicæ.

OBSERVAT. I.

De Stranguriâ & Ischuriâ.

Um Dn. Popius Ulm. 70. ann. Stranguriâ & Ischuriâ torqueretur cum ingenti cruciari, magno conatu, urinam guttatim excernens, quasi instar gravidæ partui vicinæ fatum excludere annitentis. Erat vesica affecta intemperie frigida cum redundantia humorum phlegmaticorum.

Primò clysm. apl.

℞. Herb. malv. pariet. mer. beton. a. m. i. chamo. melil. aneth. a. m. s. sem. anif. fenic. carvi. an. ʒij. lini. ʒiij. dec. ad conf. ʒ. part. In col. ʒx. dif. El. lenit. ʒvi. Hier. s. Gal. ʒij. bened. lax.

ʒiʒ. ol. chamo. ʒiʒ. amygd. d. ʒj. terreb. dif. in modico vitel. ovi. ʒiʒ. mell. anthof. ʒvi. sal. parum s. cl.

Sumini apl.

℞. Herb. malv. pariet. chamo. melil. aneth. a. m. i. sem. anif. fenic. carvi. a. ʒij. lini. ʒiij. f. 2. succ. dec. in aq. cal. express. apl. pro foru.

Post inungendum:

℞. Ung. dial. ʒij. ol. Scorp. ʒiʒ. chamo. aneth. lil. alb. a. ʒiij. M.

Magnum præsidium erat:

Ol. still. succini rectific. gut. 6. cum aq. petros. cochl. 2. ʒ. cal. vel jus. Gall.

OBSER-

OBSERVAT. II.

UXOR Dn. Danielis Marii, præfecti
ædilitiæ Ulm. ingenti dolore ven-
tris inferioris, cum lotii suppressio-
ne laborans, conjectura, à frigidâ
vesicæ *du Cægoria* cum materia pitui-
tosa, scuturire.

Primò clystma apl.

℞. Herb. mal. mer. pariet. a. m. i.
meliss. beton. a. m. β. chamo. melil.
aneth. a. p. 2. sem. anis. fænic. carvi.

a. ʒj. lini. ʒiij. dec. ad med. In col. ʒx.
dis. El. diacath. ʒj. diaph. bened. lax.
a. ʒij. ol. chamo. amyg. d. a. ʒiβ. vit.
i. o. sal. parum. f. cl.

Post usâ infessu.

℞. Herb. pariet. chamo. melil. a.
m. ʒ. dec. in aq. sed tandem ol. still.
succ. rectific. gut. 6. cum aq. petros.
præsentaneam attulit opem.

OBSERVAT. III.

*Casus admiratione dignus restituti à sectione calculi
vesicæ, derelicti.*

CUM quidam civis Ulm. Naturæ
melancholicæ, ob calculum vesi-
cæ, se curæ lithotomi subjecisset, &
sectione administratâ, partim ex re-
siduis frustis calculi fracti, partim
ob remanentem exulcerationem, &
vulnus non coalitum, immensi resta-
rent cruciatus, & urina valdè cruen-
ta promanaret, nec lithotomus, nec
alii tres Medici, quidpiam levaminis
adferrent, tandem re velut despera-
ta ad me devotum. Cum observa-
rem ab aliis tantum anodyna & eti-
am narcotica ordinata, dolori miti-
gando intentis, & tamen ne mini-
mum solatii succederet, & nihil opis
conferrent ad demulcendum dolo-
rem, nec ad exulcerationem vesicæ
tollendam inservirent, quæ require-
bant citra morsum exiccantia & con-

solidantia, & urinæ acrimoniam
contemperantia: Idcirco habens ego
respectu exulcerationis, à quâ inten-
sior dolor, accedente etiam urinæ
acrimoniâ, concitatus, singulis ho-
ris die noctuque aliquoties eam red-
dere coactus, cum copioso sanguine
mixtam.

Pro potu quotidiano (interdicto
hydromelite, quo ante usus.)

℞. Liquir. ras. ʒj. pass. min. m. i.
Junib. sebest. a. m. β. R. chin. ʒβ. M.
de quo ℞. m. i. hord. m. β. dec. in
Mens. aq.

Præ cæteris seq. decoctum quasi
miraculosum effectum præstitit, &
exulcerationem cum urinâ cruentâ
sustulit.

℞. Herb. agrim. plant. Equiseti.
a. m. β. liquir. inundæ. ʒij. dec. in aq.
plant.

plant. & beton. a. q. s. ad consumpt.
3. part. In col. lb. s. dis. mell, ros, col.
ʒiʒ. M.

Ipsè æger singulis horis per syringam portionem in vesicam tep. iniecit. Intra 10. dies cum illius uxor urinam mihi contemplandam offerret, deprehendi claram, ne minimo amplius sanguine tinctam. Exin indubia conjectura, collum vesicæ à lithotomiâ laucium, consolidatum. Deinceps remiserunt dolores, ut dormire per totam noctem, & è lecto solus surgere potuerit, cum antea ultra duos menses, lecto affixus, continuis doloribus, cum lipothymis crebris, discruciatu, & quoties urina reddenda, id factum magno conatu & cruciatu.

Ersi meo consilio & auxilio (ipso lithotomo admirante aliâ suæ artis

perito) astite Gratiâ divinâ, ab affectu lethali cum tanto cruciatu conjuncto, ut ipse æger sæpius circumstantes obtestatus, ut se interficerent, se id pro magno beneficio habiturum, liberatus; sed hospes tam ingratus, ut muneris loco nihil, præter quartam carnis vitulinæ partem, oblatum, exin mihi in votis, illum suo languori conficiendum reliquissim, cum aliâs omni ope humanâ destitutus ultra duos menses, continuis doloribus excarnificatus, Multos etiam florenos pro aliorum Medicorum pharmacis ordinatis, expendere est coactus, absque ullo emolumento, quin sæpius cum detrimento, cum exin dolores multiplicati; à me autem levi impensâ liberatus à tam sævo & aliis invictò malo.

OBSERVAT. IV.

Cum prædictus æger quadriennio post, denuò calculo vesicæ infectus, & per sectionem à lithotomo liberatus, sed circa collum vesicæ, ingens ardor & dolor restaret, nec vulnus duorum mensium intervallo coalesceret, profluente materiâ purulentâ admodum fætidâ, nec aliorum opera esset proficua, ab ipso etiam lithotomo derelictus. Tandem meam opem imploravit.

Pro potu: ʒ. R. liquir. ʒj. Chin. ʒʒ. Jujub. sebest. a. m. s. pass. m. i. de quo. ʒ. m. i. hord. m. s. dec. in aq.

Ad infringendam urinæ acrimoniam, Foris circa pubem ad calorem & ardorem mitig.

ʒ. Ung. Ros. Mel. ʒʒ. anodyn. ʒij. ol. viol. mucil. sem. cydon. cum aq. plant. extr. a. ʒj. M.

Injectio per syringam:

ʒ. Sem. cyd. fanugr. a. ʒj. mac. per h. 2. in dec. hord. lb. iʒ. exprim. per linteam f. mucilago liquida, cui ad ol. amygd. ʒ2. mell. ros. col. ʒj.

Vix bidui spacio post ardor & dolor remiserunt. Absterisa materia purulenta, consolidatio facta per seq.

Z

inje-

injectionem: ℞. Agrim. plant. ma. ros. colati. ℥ij. M.
 equif. fanic. alchymill. a. m. ℞. dec. in Brevi iterum à tanto malo immen-
 aq. plant. & beton. a. q. ℞. ad con- nis redditus, ab aliis desertus.
 sumpt. 3. part. de colat. ℥. lb. i. mell.

OBSERVAT. V.

De causâ generationis calculi præcipuâ.

Cum prædictus Vir præditus fue-
 rit Natura melancholicâ, quæ
 redondat facibus tartareis, exin ni-
 hil miri, quod tam facunda ad pro-
 ductionem calculi vesicæ. Sæpius
 observavi & hisce oculis lustravi,
 materiam excretam per vias urina-
 les, crassam & albicantem, sed liqui-
 dam ac fluidam, ubi ea aliquandiu
 aëri exposita & super tabulâ mora-
 ratâ coaluit, & quasi congeriem co-
 piofi sabuli repræsentavit. Id antea
 à me non visum, libens inspexi &
 pergratum exitit, tam commodam
 oblatam occasionem contemplan-
 di rem rariùs contingentem: cum
 exin quorundam Medicorum repu-
 gnantes opiniones impugnari & re-
 futari queant, dum magnæ inter
 illos gliscant alterationes, utrum à
 calidâ, vel frigida intemperie calcu-
 lorum generatio procedat: Ego neu-
 tri assignarem coagulationis causam
 ac culpam primariam, sed ipsi succo
 lapidescenti, quo imprægnata mate-
 ria, suoapte nutu præona ad coalitum.
 Ut in Macrocosmo fontes reperi-
 untur, succo lapidescente scaturien-
 tes, quorum aqua, in suo decursu,
 limpida apparet, sed si ex suo alveo
 promanet ac disfluat, in terræ super-
 ficie consistens, in tophaceam verti-
 tur substantiam. Notatu dignum
 judico, quod Gregorius Wernerus
 tract. de aquis Vngaricis, literis tra-
 didit, de fonticulo prope Zepusium
 emergente, cujus aqua pellucida
 effluens, protinus lapidescat, & ex
 faxæ illâ materiâ incolas sua ædifi-
 cia construere, exin dici solitum, il-
 los habitare in domiciliis ex aquâ fa-
 ctis. Quidni haud absolum, & ipsa
 experientia suffragium ferat, in Mi-
 crocosmo consimilem materiam
 tartaream generari, quæ in calculum
 abeat. Prout ex luculento superiùs
 allegato exemplo clarescit. Cum
 enim Naturâ melancholicæ facu-
 lentis scateant excrementis, præser-
 tim quibus obtigit ventriculus im-
 becillior, & qui magis voraces, in
 cibo & potu nullum delectam ob-
 servantes, proin ex indigestione ci-
 bariorum, nulla succedat laudabilis
 χύλωσις, hinc resultent multæ crudi-
 tates, à quibus in Epate haud con-
 veniens

veniens sequitur *aipeatoris*, sed succus crudus massæ sanguineæ in venis commixtus, ad Renes & Vesicam delatus, diutinam moram trahens, suo lentore adhærescens, insitâ Naturâ faciliè concrefcit & lapidescit. An non his adjuncta, *idionvuyucola* seu peculiaris Naturâ, ad calculum procreandum, dispositio, à Genitoribus communicata, in ipso statim seminio delitescens, cum complures reperti, optimi succi cibariis utentes, in quibus tamen, velut lapidicina, copia calculorum pronata. Sed qualis illa sit, haud obvium, nec expeditum, exactè determinare. Ad rem magis illustrandam, ad calculi generationem plurimum conferre alicujus subjecti peculiarem dispositionem, à Naturâ insitam, testimonio sint capræ Indicæ, lapidem Bezoarticum, in quodam ventriculi receptaculo, producentes, quorum quinque in orientalium marsupio plerunque contineri, in occidenta-

lium autem decem reperiri, referunt fide digni authores. Ergò facultas illa *Aithoniasis* prædictis animalibus est ingenita, cum aliàs de nullo alio constet animali, iisdem in locis degente, & consimili pastu utente. Quis inficiari ausit, aut refragari, quin in societate humanâ, compluribus iisdem cibariis vescentibus, aliis obtigerit naturalis *Algeoris* ad copiam lapidum accumulandam, alii verò ab illo incommodo sint immunes. Prout præcitatus æger, intra decennium quartâ vice per sectionem à Seniore Merckio, nostrate lithotomo, à calculo vesicæ liberatus, nec tum immunis mansit, quin denuò nova recollecta materia, *calculosus* evaserit, haud dubiè, quintâ vice se lithotomiæ subjecisset, nî lithotomus ille dudum defunctus, & ita miserimus ille Vir, omni humanâ ope destitutus, à chronicis & immensis cruciatibus, viribus attritis, ex hac calamitatum valle, migrare est coactus.

OBSERVAT. VI.

De Dysuria gravissima à calculo vesicæ causata,
disquisitio.

Cum quidam Ecclesiastes Ulmen-
sis, in summo Templo, sexagenarius, corporis habitu melancholico præditus, statura brevior & crassior, facie livida, capillis & barbâ nigris, sed canitie respersis, cum ali-

quandiu dysuriâ & stranguriâ gravissimâ, seu urinæ difficultate & ingenti cruciatu exagitatus, sæpius die noctuque lotium reddendo in paucâ quantitate, immenso semper cum dolore, sat diu post urinæ excretio-

Z a

neno

nem perdurante, eam dum per canalem commearer, acerrimam sentiens, instar aceti acutissimi, collum vesicæ lancinantem, ut corrosionis metus impenderet, ob insignem acrimoniam humorum, qualitatem vitriolatam prodentium. Urina alba cruda, sæpius turbida & graveolens reddita. Primâ vice accersitus, cum observarem redundantes humores corruptos acorem præferentes, ordinavi hydromel laxat.

℞. R. Enul. fenic. polyp. rec. an. ʒij. herb. becon. hyfl. card. b. adianti utr. a. p. i. fol. sen. s. l. ʒj. agar, rec. trō. ʒij. Rhab. El. ʒiij. crem. Tart. ʒj. liquir. ʒiij. dactil. Jujub. a. ʒij. gal. min. ʒij. f. sac. pro Menf. hydromel.

Singulis matutinis quart. ʒ. interpolatis diebus hausit & operationem cum *Evopsia* tulit. Corpore à spurcicie humorum probè evacuato, cum dysuria non cederet, à meridie vocatus, auditâ magnâ querelâ, de magno cruciatu, in excernendo lotio, ilicò curavi adferri ol. stillat. cârvi, cujus gut. ʒ. cum 2. cochl. jusc. macri cal. obtuli, & confestim levamen sensit, sequenti nocte probè dormivit, bis tantum urina reddita, multo minori cum molestiâ, eo medio aliquoties reiterato, ab omni gravamine liber ac immunis evasit: sed vitrea sanitas visâ, quin post octiduum, dysuria recrudesceret, me inscio, cujusdam feminae suadelâ, usus aquâ diureticâ, exin sat copiosa ma-

teria sabulosa, commixtis interdum granis majusculis, colore rufa, per vias urinales, citra vllum dolorem excreta, dum transiret per penem, sed tum demum cruciatum percepit, ubi urina reddita. Urgentibus doloribus, me denuò accersiri curavit, cum animadverterem querelam, de cruciatu circa finem excretionis urinæ, tantum molestante, & sabulum crassiusculum cernerem, artificiosâ fretus conjecturâ, palam asservi, id mali aliunde provenire non posse, quàm à calculo vesicæ, ejus collum, si commotus, vellicante ac lancinante, cum & ipse Hippocr. l. 4. aph. 79. astruat, quibus sabulosa in urina subsidunt, calculo vesicæ laborare. *Esti* aphorismus ille non semper congruat cum Experientia, cum & arenosa in urina sint conspicua sæpius, absque ullius calculi in Renibus & Vesicâ, præsentia. Sed me imprimis impulit & indubium argumentum subministravit, in illius ægri vesicâ, calculum residere, dum dysuria & stranguria, quoties lotium reddendum, multo intensior & acerbior, & quidem in fine excretionis urinæ dolore magis urgente & aliquandiu perseverante, id indicio, eam molestiam à calculo resistente, collum vesicæ stimulante, provenire. Cum aliàs, si merè arenosa, in urinâ hæreant, & aliquam molestiam pariant, ab ejectione, symptomata mirentur & evanescant, in illo autem

antem subiecto exasperata, luculento fuere testimonio, a residuo calculo, sua aspredine percellente, tantum concitatum tormentum. Sed hac meâ gentiânâ & Rationis fulcris in-nixâ crisi, spretâ ac neglectâ, experiri contigit quosdam refractarios, me-
 rum adesse sabulum putantes. Qui-
 dam lithotomus jactitabat, si calcu-
 lus in vesicâ resideret & vel pisi ma-
 gnitudinem vix excederet, se cathe-
 tere immisso, illum deprehensurum.
 Sed ille seipsum & alios duos Me-
 dicos sefellit. Cum enim semestris
 spacio post, quidam Juvenis Patri-
 cius chronico dolore vesicæ infesta-
 tus, se illi explorandum commisisset,
 negavit calculi præsentiam. Ex in-
 conlilio Medicorum, qui illi a veri-
 tatis orbitâ multum deflectenti, fi-
 dem accommodantes, rati, dolorem
 illum a frigida vesicæ dyscrasiâ &
 materiâ phlegmaticâ concitari, in
 thermas ferinas fuit ablegatus, sed
 spe inani. Etenim æger ille, post ali-
 quot dierum moram, convulsioni-
 bus Epilepticis est correptus & a
 morte abreptus, eo defuncto & ca-
 davere referato, in vesicâ grandior
 calculus oblongus (eum ipse vidi)
 f.ij. pendens fuit repertus. Exin re-
 luctet, quam incerta sit calculi vesi-
 cæ probatio, cum & præstantissimi
 lithotomi non raro decepti, haud
 abs re vel unicum singularem & no-
 tabilem casum inserere, cujus men-
 tionem facit Marcellus Donatus d.

Histor. mirab. de Præfecto Ducis
 Mantuani, quem Medici omnium
 figurum concursu, calculo vesicæ
 laborare, sint arbitrati, ut de majori
 constaret certitudine, aliquot peri-
 tissimi Chirurghi sunt convocati, qui
 Syringâ argenteâ impositâ, se nul-
 lum lapidem sentire, constanter una-
 nimi consensu, affirmarunt. Cum
 autem omnia præsidia medica fru-
 stranea, Patiens ille Patavium se con-
 tulit, famâ Gabrielis Fallopii excel-
 lentis. Medico-chirurgi concitatus,
 eâ spe conceptâ fore, ut restitueretur
 in integrum. Fallopius omnia signa
 calculum attestantia conspicatus,
 eum in vesicâ residere asseruit, sed
 cathetere immisso, se calculum non
 sentire, sapientis est admiratus. Quare
 æger ille omni spe destitutus, Man-
 tuâ reversus, ab immensis doloribus
 confectus tandem e vitâ decessit:
 cadavere resecto, insignis calculus
 in vesicâ repertus, sed undique co-
 piose ac viscoso phlegmate, velut
 pelle involutus, integumentum il-
 lud erat obstaculo, quod nimis ex
 Syringæ contractu, lapidis ictus de-
 præhensus. Hæc proferre in medi-
 um placuit, pro cautelâ, ad circum-
 spectius agendum. Cum ad nostram
 ægrum curandum alterius insu-
 per Medici opera requisita, & hujus
 opinio, in *Agrippâ & Decretis*, a meâ
 sententiâ dissentanea, dum ego pro-
 posui medicamenta in nostris offi-
 cinis præstantia & ab antiquioribus

Medicis præstantis. per multa lustra, maximo cum fructu & encomio, usurpata, illo autem renitente & laudibus quasi ad astra evehente, aquam diureticam, in quodam nostrate cœnobio, destillari solitam, cum Natura mea à contentionibus aliena, vehementer repugnare, inconsultum duxi, cum & ægri, & quarundam fœminarum animum eò inclinare adverterem, libens cessi, & ad præcavenda majora inconvenientia, ægrum non amplius visitans, illi soli curam reliqui, tacitâ mente præsumens, illam jactantiam fore irritam. Etsi mihi haud ignotû, aquâ illam monachalê, in fabulosâ materiâ & exiguis lapillis propulsandis, sat proficuum, at in calculo vesicæ abigendo, præsertim si major, infirmam, imò noxiam æstimo. Cum pleriq; practici, diuretica imprimis fortiora, in calculo vesicæ ceu perniciosâ, dissuadeât, eò magis, si corpus impurum, dum loco vehiculi inserviunt, & excrementa, per vias urinales deducunt ad Renes & vesicam, fomentum & augmentum calculo subministrant. Idem Gal. lib. 5. de med. simpl. facult. 13. astruit, instituta comparatione cum iis, quæ lac coagulare solita, separando serosas partes, reliquum indurant: Haud secus valida diuretica, excrementa attenuando, subtiliores eorum partes per vias urinales amandant, crassiores autem inspissant & coagulandi

occasionem præbent, præsertim in Naturis melancholicis, quali æger ille præditus, quæ facibus tartarcis scætant.

Accedit, quod diuretica lithontriptica ad vesicam pertingentia, ab itersâ materiâ molliore, ceu sabulosa, eam cum lotio exterminant, calculum autem residuum asperum & angulosum reddunt, majorem dolorem concitantia, liber id luculento comprobare exemplo. Quidam Juvenis Ulm. calculum habens in vesicâ, sat diu eum tolerans citra notabilem dolorem: cum autem cujusdam Medici consilio, uti capisset aquâ illâ monachali, eam aliquandiu continuando, indices intensior dolor illum torst, ut tandem lithotomiâ se subjicere sit coactus, astite etiam illo Medico. Cum calculus à lithotomo exemptus asper & inæqualis in circumferentiâ apparuit, in medio autem perforatus. Ex in lithotomo ad Medicum præsentem conversus, graviter objurgavit, & culpam imputavit, quod miser ille ad sectionem admittendam compulsus, cum alias si ab aquâ illâ abstinuisset, per complures annos, tolerabili dolore, vitam transigere, ob calculi lævorem, licuisset. Cum haud levis altercatio inter Medicos, utrum calculus vesicæ, per lithontriptica qualiacunque sit curabilis, Etsi prostant quædam exempla restitutorum, tamen Fabricius Hilda-

nus

nus celebratis. ille Chirurgus, pro-
 pendens in partem negantem, asse-
 verare non dubitat, se neminem
 unquam vidiſſe, per interna medi-
 camenta ſanatum, quin tandem, ur-
 gente neceſſitate, lithotomiæ ſe
 commiſerit. Etſi in Juvenibus interdum
 medela per lithontripica ſuc-
 cedat, ſi calculus friabilis, non com-
 pactus ac ſolidus, ac in corpore ſeni-
 li, omnino *admirari* ille cenſet, haud
 deſunt rationes ſuffragantes. Ipſe
 Hippocr. lib. 6. aph. 26. palam aſſe-
 rit: Renum & veſicæ vitia ſeu do-
 lores (ut calculus & ulcera) vix cu-
 rantur in Senioribus. Ratio eſt in
 promptu, ob defectum caloris nati-
 vi, qui alias omnium operationum
 naturalium *omnes* præcipuus, &
 morborum domitor, quo languente,
 etiam virtus expulſiva, in dimoven-
 dâ materiâ morbificâ, torpida, & di-
 geſtiva ad concoctionem promo-
 vendam, infirma, exin etiam viarum
 ſeu vaſorum anguſtia prohibet tran-
 ſitum excre. titiis ſuperfluitati-
 bus. Rem ita ſe habere, æger ille il-
 luſtri ſit documento. Etſi enim ha-
 etenus per complures meſes, va-
 ria medicamentorum contra calcu-
 lum ſarragine exagitatus, & interdum
 ſpes affulgeret melioris ſtatus,
 dum quotidie labuloſa materia cum
 urina excreta, agro id ſolatii ſugge-

ſtum, calculum ſenſim ac pedeten-
 tim, diminutum ac reſolutum iri, ſed
 ſpe inani.

Aſt quid cauſa, cum ultra annum,
 arenola materia in copia rejecta à
 calculo per diuretica abraſa, ut con-
 jectura rationi conſona, ipſum ſuc-
 ceſſu temporis, ceſſurum. Succur-
 runt rationes probabiles, quò minus
 id fieri queat, indigitantes. Etſi à
 calculo pars mollior ac friabilior ab-
 ſterſa proceſſerit, relicta autem ſoli-
 dior & aſperior reddita, acerbioſam
 dolorem concitavit. Accedit, cum
 æger annum ætatis ſexageſimum ex-
 ceſſerit, ob defectum caloris, per in-
 digeſtionem, alia materia cruda, de
 novo, accumulata, calculo priori ad-
 glutinata, coadjuvante pravâ veſicæ
 ad calculum generandum, diſpoſi-
 tione, coaleſcat, & ita proceſſus qua-
 ſi in infinitum eſſet inſtituendus re-
 merè. Cum autem omnibus mediis
 fruſtraneis, ſeſquiannuo ſpacio poſt,
 æger ille deſunctus, ejus cadavere
 aperto, ipſa *diroſia* demonſtravit &
 in apicum protulit, geminos calcu-
 los aſperos, quorum grandior ovi
 gallinacei magnitudinem & for-
 mam uncias tres ſenis, pendens, mi-
 nor drachmas ſex, repræſentavit, &
 ita tandem veritas, quæ temporis ſi-
 lia, victrix evaſit.

De morbis Uterinis,
OBSERVAT. I.

De suffocatione matricis seu cum convulsionibus
Epilepticis.

VNica Filia Virgo Dn. Samuelis Kiechelii, Civis Ulm. primarii & opulentissimi, ex suffocatione matricis, pœnè in lethalia incidit symptomata, in lecto decumbens prostrata, oculis clausis, nullum edens sermonem, n̄ interdum brachia quatiens, vociferata, prius Parentes alterius Medici operâ usi, cum nihil proficeret, & meum requisitum consilium, accedo, agram intueor, varias percontor circumstantias, & qualia adhibita remedia, sciscitor. Inter cætera aquam odoriferam ex aqua cinnam. & conf. alker. constantem, exhibitam comperio, cui me oppono & in affectibus hystericis, noxiam repudio. Et si haud desint exempla foeminarum, quæ citra damnum, aut felici etiam successu, odorifera ferant, sed cum id rariùs contingat, quin potius exin in graviss. symptomata præcipitentur, & *idivvyxoria* seu peculiaris cujusque ægra Natura Medico sit ignota, non nisi per Experimentiam cognoscenda, cui odorata sint amica, vel adversa, in re ambigua, consultius videtur, ab illis abstinere, propofui aq. anti-

hystericam seu de meliss. compos. & Empl. matricale ex Galb. & G. Tacam, a. ʒvi. diff. ext. alur. infra umbil. apl.

Cum Parentibus mea sententiâ visa plausibilis, illa à me consignata erant in officinâ præparata & ægræ oblata, exin quietior reddita, intra horam ad se rediit & loqui cæpit. Altero die & tertius Medicus, qui peregrè aberat, reversus, in illius ædibus divertit & ad plenariam valetudinem recuperandam communi consilio quædam ordinata. Cum sitis urgeret, concessum vinum cydoniatum, etsi mihi erat suspectum, in affectu matricali, sed refragari nolui, ne me, velut in omnibus adversarium, passim traducerent. Cum autem ægra illud copiosius assumpsisset, in convulsionibus Epilepticis incidit horrendas, ad malum illud propulsandum, nihil magis contulit, quam seq. decoctum.

℞. R. angel. zedo. levist. a. ʒi. dec. in lb. 2. jusc. Gall. macri ad cõlumpt. ʒ. part. pro tribus dosibus matutinis.

Et sic vindicata in pristinum sanitatis statum.

OBSER.

OBSERVAT. II.

*Suffocatio matricis servissima falsò splenetica
judicata.*

CUM Generosa Virgo Sybilla Baronissa *Bevenhullerin*/ ex Carinthia, Naturæ melancholicæ, per annos aliquot sæpius recurrente paroxysmo, ingenti suffocatione infestata, plerique Medici putabant id mali prodire à malignis vaporibus vitio Lienis progeneratis & sublatis ad diaphragma, id mihi absolum visum. Fortè contigit, ut Gen. ægra pœnè per totam noctem tam gravi suffocatione exagitata, ut in horas expiratura crederetur, cum ego è somno excitatus & advocatus hærebam in suspenso, quidnam de morbi genere judicandum, & qualia præscribenda remedia, suspicatus affectum maticalem, curavi adferri aquam de melissa compositam (quæ apud nos in frequenti usu,) cujus 2. 3. cochl. ilicò infundo, miraculi instar ad se revocata, omnis dyspnæa subitò desit. Exin innotuit, *paroxysmum* illud admodum chronicum potius hystericum, quam splenicum fuisse, à corruptis vaporibus ex utero expirantibus & diaphragma impetentibus, tantam angustiam concitantibus.

OBSERVAT. III.

*In quadam matricis suffocatione, usus camphoræ
noxius.*

QUÆDAM honesta Matriona Ulm. cum ex symptomatis hystericis periclitaretur, ego mediâ nocte excitatus & ut ægram inviserem rogatus, pareo & me sisto, cubiculum ingressus, ipsam offendi decumbentem oculis clausis, elingum, ilicò præscripti aq. maticalem de melissa compos. Scheda in officinam est delata & aqua quidem maticalis allata, sed errore pharmacopæi non attendentis aut observantis meum præscriptum, missa aq. maticalis camphorata, cujus cum cochl. i. ægræ infudissem, vociferari cepit querulâ voce, quid agitis, totum caput exin exardescit quasi igne succensum: id mihi erat admirationi, ablegavi ancillam in officinam ad inquirendum, qualis illa aqua transmissa, comperitum, oblatam camphoratam, cum illa altera de melissa compos. à me ordinatâ, in illius pharmacopolio non extaret præparata, proin illam

Aa

cx

ex alia officina afferendam curavi, cum allata & ægra oblata, ipsa statim se recolligere, oculos aperire & loqui cepit, vindicata in pristinum statum. Etsi camphora aliàs in affectibus hystericis haud ignobilis, tamen reperiuntur complures fæminæ, quibus illa adversaria præsertim quibus obrigit calidior capitis constitutio, cum ob spiritus volatiles illicò caput petat & cerebrum imbe-

cillius feriat. Ægra illa luculento sit exemplo, cujus complexio sanguinea & facies rubicunda, calidior temperatura. Oportet igitur cautè ac circumspectè agere, & ad præsentis subjecti Naturam respectum habere. Meritò etiam objurgandus venit Pharmacopæus ille, qui pro suo ingenio, non autem meo Genio, alienam tradidit,

OBSERVAT. IV.

UXOR Civis Ulm. ordinis mercatoris gravissimis symptomatis molestata, sæpius lipothymiã vires atterente à malignis vaporibus ab utero expirantibus, orificium ventriculi, & cordis thalamos impetentibus.

Primo clystma injectum:

℞. Herb. mer. beton, meliss. anth. malv. a. m. s. fl. chamo. p. 3. sem. anis. fenic. carvi. a. ʒi s. dec. in aq. ad med. In col. ʒx. dis. El. diacath. ʒj. Hier. s. Gal. ʒij. mel. anthos. ʒi s. ol. chamo. ʒj. amygd. d. ʒi s. sal. parum. f. cl.

Pro lipothymiã abigendã nihil magis contulit, quam spir. matric. camphor. gut. 6. 7. cum coch. 2. aq. meliss. Interdum exh. aq. d. meliss. compos. quæ suam etiam laudem meretur. Oblata gr. vi. bezo. ori.

cum aq. meliss. ad sudoris elicium. Cum ab alijs cibus abhorreret, lac amygd. d. extr. cum aquã, in quã indicum lig. assafr. efferb.

Etiam cum fructu apl. Empl. ex Galb. & G. Tacam. a. ʒvi. diss. & extend. alu. infra umbilicum.

Ubi restituta, viribus jam recollectis expetebat vinum medicatum pro corporis evatuatione,

℞. R. Enul. cich. fenic. a. ʒij. herb. abs. rom. card. b. meliss. anth. hyss. a. p. i. fol. sen. f. s. ʒi. agar. tro. ʒiij. R hab. Jalap. a. ʒij. dact. jujub. a. ʒss. gal. min. ʒj. f. sac. pro. ʒ. quart. vini & lb. i. aq. meliss.

Cum prius aliorum Medicorum opera usa, sed à me ordinata suæ Naturæ magis convenientia deprædicabat.

OBSERVAT. V.

Hystericæ lap. Bezo. ori. refocillata.

Virgo Kauffbeirensis 40. ann. ex passione hystericã periclitata, ex corruptis

ruptis vaporibus uterinis, ut querulum, n̄ subito succurratur, id disruptum iri. Ilicò obtuli bezo. ori. gr. vi. cum aq. meliss. & derepentè ome malum depulsum,

OBSERVAT. VI.

UXor Mercatoris Ulm. variis symptomatis infestata procedentibus à corruptis vaporibus matricis, aderat dolor capitis circa tempora imprimis molestus,
 ℞. Aq. Hirund. cum cast. ʒj. Theriac. ceph. ʒʒ. M.
 Linteola imbuta & express. cal. apl. cum magno levamine. Inlipo-

thymia tollenda, præstans auxilium sp. matric. camph. gut. 7, 9, cum aq. meliss. coch. 2.
 Empl. matric. apl. ex Galb. & G. Tacam. an. ʒʒ. dist. & ext. alu. infra umbil.
 Pro potu dec. lig. lassafi. p. i. in Mens. aq. feru.

OBSERVAT. VII.

Virgo Ulm. ex suffocatione matricis oculis clausis, sine voce quasi exanimis in lecto prostrata, ego media nocte vocatus. Ad excitandum,
 ℞. Ruta m. i. f. Nod. infund. acetoso rutac. naribus apl. Aq. d. meliss. compos. exh. per os.
 Infra umbil. Empl. apl. ex Galb. El. G. Tacam, a ʒvi. dist. & extr. alut. palmæ manus latitud. forma rotunda.
 Intra horæ quadrantem ad se rediit & loqui cepit.

OBSERVAT. VIII.

Cum Uxor Rever. & celebratis, Theologi Dn. D. Cunradi Theodorici, Superint. Ulm. in puerperio Filioli Cunradini, terminibus ex uteri impuritate, correpta, & sibi moriendum imaginaretur, Primo 2. clysmata purgantia ordinata.
 ℞. Herb. malv. mere. beton. meliss. a. m. β. β. chamo. melil. aneth. a. m. β. sem. anil. fenic. carv. a ʒij. dec. ad med. In col. ʒx. dist. El. diacath. ʒj. Hier. ʒ. Gal. ʒij. ol. chamo. aneth. amygd. a. ʒj. mel. anth. ʒj. vit. i. o. sal. parum f. cl.

Cum autem dolor non cederet, ad sola anodyna accessi per alvum infundenda,
 ℞. Ol. chamo. aneth. amygd. d. a. ʒ2. sacch. rub. rub. mell. anthol. a. ʒj. vit. 2. ovof. Juris Gallin. lb. β. f. cl.
 Bis reiteratum. Valdè commendabat medicamentum & Medicum. Illi clysteres in terminibus ventris per 2. 3. horas retenti, sæpius emolliendo excrementa, plures secessus provocare soliti, quam si purgantes injecti.

Aa ʒ OBSER-

OBSERVAT. IX.

UXOR Dn. Matthæi Becken / Civis Ulm. Mercatoris, cum alvus constipata in puerperio, & totus venter intumesceret quasi adhuc esset gravida, cum torminibus, de vitâ periclitari judicaretur, maritus accurrens accommodata efflagitabat præsidia, clysmâ ordinatum.

℞. Herb. malv. alth. betæ, merc. a. m. i. fl. chamo. melil. a. m. s. sem. anis. ʒij. dec. ad med. In col. ʒx. El.

diacath. ʒj. ol. amygd. d. chamo. a. ʒiʒ. mell. anthos. ʒj. vit. i. o. sal. parum f. cl.

Ol. amygd. rec. cum jusf. Gall. Pro ipothymia avertenda.

℞. Aq. ceras. ʒi. bor. bugl. meliss. lil. conval. a. ʒj. capon. f. ʒb. cinnam. ʒvi. marg. præp. ʒj. bezo. gr. 4. man. Chr. perl. ʒvi. M.

Illic convaluit.

OBSERVAT. X.

Morbus virgineus.

NOb. Virgo à Lapheim / morbo virgineo, cum obstructione menstruorum & icteritiâ, à pituitosis & biliosis humoribus.

Primo: ℞. Extr. Panchym. Croll. ʒiʒ. extr. coch. ʒj. cum aq. meliss. f. p. 15.

℞. R. cich. Enul. fænic. a. ʒij. polyp. q. ʒiij. herb. meliss. abs. hyl. beton. a. m. s. card. b. cent. min. chamæd. cusc. a. p. i. fol. fen. f. f. ʒj. agar. rec. tro. ʒiʒ. Rhab. Jalap. a. ʒij. cremor. Tart. ʒij. cinnam. ʒj. gal. ʒij.

passul. ʒj. f. succ. pro Mens. vini.

Pro obstructionibus referendis:

℞. Chalybis cum sulph. præp. ʒj. fæculæ R. Aaron. ʒiʒ. succin. alb. præp. cinnam. a. ʒ4. corall. rub. præp. ʒij. marg. præp. ʒj. f. p.

Dividatur in 14. partes, cum vino

abs. exh. & post per horam se exerceat.

Magno & exoptato successu, apertis obstructionibus, vitiosi humores colliquati & per alvum in copiâ exturbati.

OBSERVAT. XI.

De virgine à morbo virgineo vindicata.

CUm Virgo 25. annorum Filia Civis Ulm. primarii, facie pallidâ & subtumidâ ac bile suffusâ, per aliquot menses ciborum inappetentiâ, pectoris angustiâ, totius lassitudine

spontaneâ, difficili incessu, præsertim si locâ acclivâ scâdenda, crurum etiam si in lecto decumbit, molestâ exagitatione, infestata, cum menstruo fluxu diminuto.

Primo

Primò alterius Medici consilio
usa, varia purgantia sat valida præ-
scripta, & acidularum potus per tres
septimanas continuandus proposi-
tus, obsequium præstitum, sed sine
ullâ symptomatum allevatione. Ex-
in urgente necessitate, & mea requi-
sita opera. Primò ordinavi pilulas,
ratus in visceribus internis recondi-
tos phlegmaticos humores cum bile
mixtos, prædictorum symptoma-
tum authores.

℞. Extr. Panchymag. Croll. ℞ij.
Extr. pil. aur. ℞j. cum aq. meliss. f.
p. 27.

Primo die decem secessus sat co-
piofi procurati, sequenti matutinâ
tertiâ vice, rejectâ materiâ mucila-
ginosâ, cum multo levamine. Cum
ægrè solubilis, aliâ ad istam dosin
non ascendissem.

Cum restaret difficilis respiratio:

℞. Loh. sani & experti ꝑj. sp. diair.
f. ℞iiss. ol. sulph. acidi. ℞b. syr. liquir.
oxym. scill. a ꝑvi. M.

Manè & vesperi parv. nuc. mag.
sumpsit, cum notabili commodo,
per octiduum post.

℞. M. pil. d. sagap. secundum descr.

Dn. D. Horst. ℞j. cum aq. artemis.
f. p. 15.

Exin quinque sedes causatæ, ex-
cretâ materiâ phlegmaticâ lentâ,
cum symptomatum remissione ap-
petitus dejectus resurrexit, lassitu-
do recessit, auriginosâ dispositio eva-
nuit. Cum in ægrâ illâ tanta viscoso-
rum humorum saburra delituerit,
nihil miri, quod acidularum haustus
infructuosus, cum potius conferant
in morbis à biliosis, quam pituitosis
humoribus concitatis. Si malum
non cessisset, vinum chalybearum
ordinare constitueram Adriani à
Wynsicht/experimento mihi pro-
batum. Sed cum cæteris symptoma-
tis profligatis, in cruribus ad motum
difficultas residua, ad humores ner-
voso generi impactos, & gravamen
invehentes, resolvendos, & totius
corporis corroborandi gratia, Ther-
marum usum proposui & cum oc-
casio tum aliter non admitteret, Bal-
neæ oppidanæ nostratæ, cervinæ di-
ctæ, adhibita, & cura ex voto succes-
sit & ægram ab omni molestia im-
munem reddidit.

OBSERVAT. XII.

*Puerpera quasi hydropica, sinistra medicatione ad
orcum ablegata.*

Cum fœmina quædam honesta solito magis intumesceret, ex lar-
Gravida & ejus torum abdomen, giore cerevisiæ ingurgitatione, ut
Aa 3 conje-

conjectura, ipsam insimul hydrope infestari, praesertim cum edito partu, tumor etsi minor, non tamen totaliter evanesceret, die 10. à partu ego accersitus, deprehendi crurum tumorem exiguum residuum, nec ventrem multò elatiorem, non renitentem, sed mollem, cum adesset levior diarrhæa, Naturâ se exonerante à cacochymia, consultum existimavi, illi in mundificandis vitiosis humoribus imprimis serosis, suppetias ferre, leni ac benigno solutivo.

℞. Syr. d. Mann, laxat. ℥x. diss. in aq. meliss. ad crem. tart. ℥β, M.

Cum *εὐφορία* evacuata. Ut & lochia expeditius procederent, sequenti matutinâ exh. ℥j. Tart. vitriol. cum jus. Gall. cal. cum optato successu. Cum de pectoris angustia querela, aqua mundificans ordinata magno cum emolumento.

℞. Aq. hyss. ℥iij. scab. card. b. veron. tussil. a. ℥j. asthmat. ℥iβ. sacch. eand. al. ℥vi. M.

Eam deprædicabat non tantum in depurando pectore à phlegmate, sed & pro viribus restaurandis, sibi valdè acceptam asserens.

Etsi pectoris coarctatio recesserit, succedente liberâ ac expeditâ respiratione, pedes detumuerint, totum abdomen mollius evaserit, ut de hydrope nullum amplius discrimen verendum, & cum iste affectus à copiosiore cerevisiâ haustu cōtractus,

exinrationi consonum viscera interiora sanguificationi destinata, haud corrupta, sed *εὐπαλαγχια*. Cū sepius accidat, ut Gravidæ consimilibus tumoribus obnoxia, qui tamen ab enixu, Naturâ vitiosos humores cum lochijs per uterum excernente, evanescant, indubiam spem faciens ipsi ægræ, cum jam 10. tantum dies à partu, & plæraque symptomata disparuerint, quin successivè, & per alvum & per uterum, omnia excrementa residua, & hæctenus beneficio Naturæ & artis factum, penitus exterminari queant: si requisierit necessitas, constitueram reiterare,

Pul. Tart. vitriol. ℥j. cum gr. 4, magist. Gummi. Gamandr.

Id medium in consimili casu, prærogativam habere merito censendum, citra ullam virium offensivem.

Sed proh Deum immortalem, quid contigit? O stupendam hominum temeritatem, semper affectantum novitatem. Etsi cura illa à me felici auspicio cæpta, ut nulla diffidentia concipienda, de minùs prospéro successu: sed cum quadam fæmina garrula intervenisset, & alium Medicum, qui recens advenerat, celebrando proposuisset, & illi invitæ ac primitus renitenti, verborum lenociniis tandem persuasisset, ut Fato suo infausto, dederit assensum. Medicus ille nullo habito respectu mollioris

Moris ac delicatioris Naturæ, non vi-
rium, non puerperii (cum 14. dies
à partu) protinus se accinxit ad hy-
dropem in utopiâ curandum, cum
ab eo nihil amplius periculi, sed si
quæ reliquiæ adsint, pedetentim
cum lochiis exterminandâ. Præscri-
psit autem vinum medicatum, ex sac
validis hydragogis concinnatum.
Primo haustu assumpto, ægra ex
commotione seu exagitatione hu-
morum, in tantam respirationis dif-
ficultatem incidit, ut suffocationis

periculum immineret. Hoc non ob-
stante, ægram ad reiterandam vini
portionem impulit, cum secundâ vi-
cæ assumpsisset, in lecto erecta cer-
vice sedens, & auram captans, fuit
suffocata. Nemo, cui mens salva, ali-
ter judicare potuit, quin ægra sini-
strâ medicatione, in orci fauces præ-
cipitata, non suâ quidem culpâ, sed
alterius impulsu, Medicum illum
velut *δαμνατὸς γυναικῶν*, laudibus ad astra
evehentis.

De Hæmorrhagiâ uterinâ.

OBSERVAT. I.

Vxor Dn. Henrici Schwarz
Archigramm. Ulm. per ali-
quot menses gravissimo &
contumaci sanguineo fluxu
uterino detenta, incredibili copiâ
quotidiè præmanante, ut de vitâ pe-
rielitata, & medicamenta averfata,
oportebat me cautè procedere, &
suavia, quoad ratione morbi *divinos*,
proponere.

Pro corpore leniter evacuando.

℞. Mann. el. ʒiʒ. syr. d. Rhab. Au-
gustan. ʒj. vel ʒx. aq. cich. q. β. ad diss.
ad massam sanguineam à bile emun-
dandam.

Præ cæteris, ab hoc magnum le-
vamen.

℞. Vitell. i. o. aq. plant. vini rub.
2. cochl. 3. parum bull. & cal.

Sumat per aliquot matutinas. In-
terdum cum exiguas doses appete-
ret, exh.

℞. Magist. corall. rub. gr. 12. vel
15. cum aq. plant.

Id aliquoties reiteratum.

Lac amygd. d. sic præp. ℞. C. c. v.
ʒij. dec. in mens. β. aq. immacer. pa-
nis tostus. In col. exting. frustum au-
ri candesc. cum qua & ʒ3. amygd. d.
f. Emuls. dulcor. sacch.

Uta etiam syr. corall. ʒ2. Granat.
ʒj. M.

Aq. cordialis:

℞. Aq. bor. bugl. teraf. capon. f.
ros. a. ʒj. cinnamo. ʒvi. corall. rub.
præp. ʒij. marg. præp. gr. 15. man.
Chr. perl. ʒvi. M.

℞. Co.

℞. Corall. rub. præp. ℥ij. f. p. cujus mucro in jus. exh.

Aq. odorif. naribus admov.

℞. Aq. ros. cinnam. a. ℥℞. odorif. ℥ij. vitæ. F. ℥j. M. cum nod. infuso ex cinnam. nuc. musc. gal. maci.

Sacculi pullat. carpis manum apl.

℞. Sp. diamar. fr. ℥ij. corall. rub. præp. ℥℞. fl. bor. bug. ros. rub. meliss. a. p. 2. f. 2. fac. infund. & expr. in seq. aq. ℥. aq. bor. bug. meliss. a. ℥j. Ros. ℥℞. M.

Hoc clystina valdè laudatum profuisse.

℞. Brod. Gall. ℞. β. ol. amyg. d. ℥ij. vit. 2. ov. M.

Aliquoties repetitum, semper excreta materia sæda & fætida in sat justâ copiâ, quasi purgantia injecta. Multoties observavi consimiles clysteres tantum emollientes, plura eduxisse, quam constantes, ex valdè purgantibus. Dum enim diutius morantur in corpore, sæpè per 2. 3. horas, excrementa remollita, deum excernuntur beneficio Naturæ irritatæ.

OBSERVAT. II.

UXor Civis Ulm. in puerperio hæmorrhagiâ uterinâ vexata cum lipothymiâ.

℞. Bezo. ori. gr. 4. marg. præp. ℥℞. cum ℥j. aq. bor. Evanuerunt symptomata.

℞. Mag. corall. gr. 12. cum jus. Gall. exh.

Pro potu:

℞. Syr. Granat. corall. a. ℥i℞. cum aq. in qua frustillum auri candesc. extinctum.

OBSERVAT. III.

UXor Civis Ulm. in puerperio insigni sanguineo fluxu periclitata restit.

℞. Corall. rub. præp. ℥ij. marg. ℥℞. boli armen. præp. ℥j. f. p. cum jus. Gall. exh.

OBSERVAT. IV.

IN nimio fluxu menstruo, aliis frustaneis, quædam Illustr. Virgo Tincturâ corall. plurimum adjuta,

tam præstans effectus, albo calculo est notandus.

Pro partu & secundinâ excludendâ.

OBSERVAT. I.

QUædam Fœmina Ulm. retento fœtu mortuo, accedentibus con-

vulsionibus epilepticis, cum in vitæ discrimine constituta, medicatricum opera

opera irrita, & ego vocatus. 15. f. p. cum aq. artemis. ℥ij. puleg. ℥β.
 ꝑ. Tro. d. myrrh. ℥iβ. boracis. gr. M. & liberata.

OBSERVAT. II.

Alia femina Ulm. in partu periclitata, excluso quidem fœtu, sed relictis secundinis. præp. ℥iβ. borac. gr. 7. f. p. exh. cum aq. artemis. ℥iβ. lil. alb. ℥β. M.
 ꝑ. Tro. d. myrrh. ℥j. succini al. Intra horam rejecta.

De Impotentia.

Quàm difficilis censura.

Cum quidam Rusticus maritus ab uxore accusatus coram consistorio matrimoniali, ob impotentiam, quod esset virilitate privatus, & ad præstandum debitum conjugale inhabilis, ille autem in os contradiceret & asseveraret, se satis aptum ad congressum & actum venereum exercendum, modo admitteretur, si velit copula carnali frui, tum ipsam manibus pedibusque totis viribus repugnare. Illa autem fortiter inficiaretur, se nunquam refractariam, quin ultro sæpius se submisisset, ille autem irritato conatu semper recesserit, nec deflorare unquam quierit, salvâ adhuc virginitate, licet biennali spacio cohabitarint. Cum maritus in affirmativâ, uxor autem in negativa cõtumaciter perseverasset, utraque pars mihi & Dn. D. Horstio Collegæ olim meo, examinanda & exploranda est commissâ. Cum Vir nobis præsentatus, ex oculari inspectione, membra genitalia, quoad

externam fornâ, rectè disposita deprehendimus, & ut in nostrâ censura certiores, cohortati sumus, spinam virilem manu admodum erigere attentaret: eo factò, secuta quidem penis intumescencia, sed nobis visa non satis rigida, quin flaccidior & languidior, ut claustrum virgineum, præsertim si angustius, referare ac intimius penetrare valeat. Causa imputata pudori & timori, dum per illa animi pathemata, spiritus revocati, quò minùs membrum virile, satis firmum ac stabile, cum ille ejeraret, si uxorem haberet volentem, se Faunum fore sat potentem. Cum autem à duabus obstetricibus uxor per *duos vias* explorata, illibatam esse virginem pronunciarunt, & illa obstestata, quod se multoties ultrò marito deflorandam subjecerit, sed sine ullo successu.

Cum igitur utraq; pars tam contradictoria, haud expeditum certi quidpiam constituere, quam vis cum

B b

viri

viri membra Veneri exercendæ dicta, ita disposita quoad externam formam, ut nullus defectus observatus, insuper erectio Penis visâ, licet non satis firma, eum non absolute pro impotente, judicavimus. Ipse D. Felix Platerus, Professor Basil. in suis Observat. fatetur, impotentiaë causas latitare in vasâ spermaticis potius, quàm exterioribus membris, utrum autem sit vitium organicum, vel intemperies, vel obstructio, cum in abscondito, iudicium esse difficile.

Cum utraque pars tam obstinata in affirmando & negando, diris etiam se devovendo, in re tam dubia, nullum certius visum *επιτελειον*, quàm

si experiendi gratiâ, ad exercendum actum venereum committerentur, & opere peracto, ab obstetricibus fieret dignotio, utrum illa adhuc Virgo illæsa existens esset deflorata.

Sed à Magistratu ambo relegati, & postea compertum, à viro aliam alibi imprægnatam, & ita de facto, ab impotentiaë infamia liberatum. Exin patescit, quantum fidei sexui famineo tribuendum, in deferendis maritis ex odio, ob *αδυσπλασαν*, ad impetrandum divortium, dum non verentur suam sauciare conscientiam, & circumvenire ac fallere eos, qui ad dijudicandum, sunt deputati.

